АРИЛГЫН ШИИДХЭХЫ ҮДЭРНҮҮД

ОЛОДОҺО ГАРГАГШАД—УРГАСЫН ДАЙСАД!

ШАНАР ТУХАЙ БҮ МАРТА, ТАРЯАШАН!

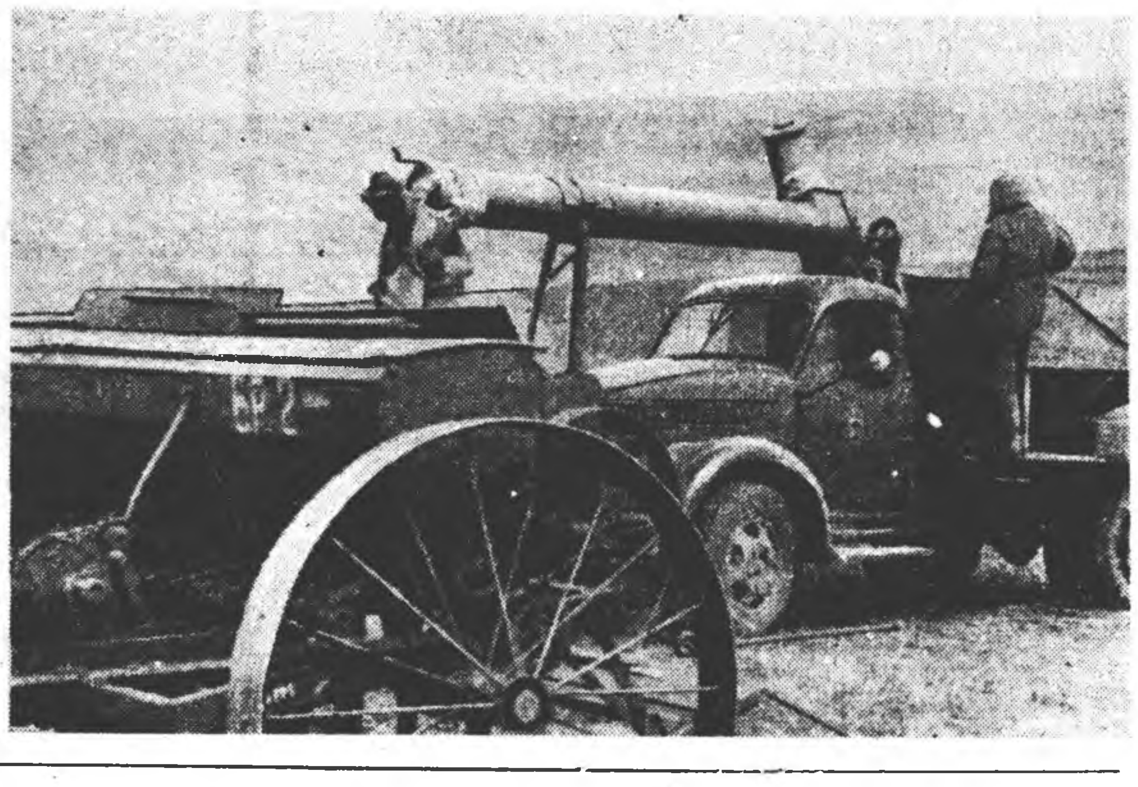

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 112 (18818) | 1965 оной майн 14, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Һүүлшын гектарнууд үлэнхэй.

— Нэгэл удэрэй тала үлөө, шангалаябди,— гээд тракторна бригадын бригадир Иннокентий Кукшинов тарилгашадтаа хандана.

Энэ хабар Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын гурбадахи отделениин механизаторнууд ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэжэ, эртын тарилгые богони болзорто үнгэргэжэ байнхай. Тарилгын машина зэмсэгүүд һайнаар заһабарилагдажа, һаадгүйгөөр хүдэлгэгдэбэ. Тиихэдэ үрэһэнэй таряа ашалга, зөөлгэдэ оньһон арга үргэнөөр хэрэглэгдэжэ, ажалай бүтээсэ ехэдхэгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон эндэхи трактористнууд, сеялкэшэд эртын тарилгые дүүргэмсээрээ газараа бэлдэжэ, оройн ургамалнуудые тарижа орохонь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн талаһаа) 1. Тракторна бригадын бригадир И. Кукшинов тарилгашад Н. Бальчинов, Б. Бадмажапов, Б. Дашинимаев гэгшэдтэй ажалайнгаа шанар тухай хөөрэлдэжэ байна. 2. Үрэһэнэй таряа сеялкэнүүдтэ хэгдэжэ байһан үе. 3. Үрэһэнэй орооһон оньһон аргаар ашагдана.

Т. ГАРМАЕВАЙ фото.

ОСКВАҺАА

премьер-министр
сква ерэбэ

правительствын урямин премьер-министр р Шастри майн 12-то ээ.

Министрнүүдэй Совэгшэ А. Н. Косыгин, инистрнүүдэй Соведэй н Нэгэдэхи орлогшо ров, СССР-эй Мини Соведэй Түрүүлэгшын Э. Дымшиц, бусад алта хүнүүд Индиин ескэ Союзай гүрэнэй гоёон шэмэглэгдэһэн эродром дээрэ хүндэтэ угтаа.

й ажалшадай олон эгшэд, Индиһээ Сода байдаг элшэн сайд атх Кауль болон хадипломадууд, журнаэродром дээрэ байлсаа.

(ТАСС).

хадур Шастри
ояндо айлшалба

Республикын премьер-Лал Бахадур Шастри Кремльдэ орожо, рховно Соведэй Прерүүлэгшэ А. И. Миалаа.

оян Лал Бахадур й хоорондо хани хаын болоо.

(ТАСС).

хадур Шастри
ыгинтай уулзаба

Республикын премьер-Лал Бахадур Шастри Кремльдэ орожо, нистрнүүдэй Соведэй А. Н. Косыгинтай

ыгин Лал Бахадур хани ёһоор, сэхэ дөө хээ.

(ТАСС).

ренци эхилбэ

(Гана). Ази, Африай һанал нэгэдэлгын нференци эндэ нээгрезидент Нкрума түдани дээрэ үгэ хэлээ. ин саг үргэлжын й генеральна секре-Сибаи хадаа Винференци Ази, Африай һанал нэгэдэлгын уухэдэ оролсохо гэжэ һанаа делегадуудай рхэйлэн мэдүүлээ. ай президент Насе-Гүрэнэй Соведэй оу Энь-лайн болон -тай Нэгэдэхи секре-Брежневэй эльгээһэн нференци дээрэ ун-Брежневэй бэшэгые хани халуунаар а.

(ТАСС).

-ай мэдээсэл

гэжэ станциин
гэ дүүрэбэ

гэжэ автоматическа оной майн 12-то аар 22 час 10 минүдэй далай шадар а хүрөө.

уу дээрэ зөөлэнөөр саашадань олохоохо олон мэдээсэлн ниидэлгын болон ошолгын үедэ аб-

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ—ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ МҮН

Хүтэлбэрилхы тушаалда хүнүүдые дэбжүүлхэдээ түбхын түрүүндэ тэдэнэй политическэ талааран хэр зэргээр хүмүүжэнхэй, хатуужанхай, болбосоронхой байһыень, хэрэг бүтээсынгээ талаар хэр зэргэ шадабаритай, мэргэжэлтэй, бэлэдхэлтэй байһыень хараада абаха шухала гэжэ Коммунис партимнай һургана. Бүхы хүдэлмэриин үндэһэн голынь юуб гэбэл, хүнүүдые зүбөөр шэлэн олохо, тэдэниие ажал хүдэлмэри дээрэнь хинан шалгаха хэрэг болоно гэжэ Ленин ходо заадаг байгаа. Тиимэһээ үйлэдбэриин ёһотой эмхидхэлшэдые шэлэн олохо, ударидахы хүдэлмэридэ дэбжүүлхэ, тэдэниие ударидалгын дүй дүршэлдэ һургаха, тэдээндэ һайнаар туһалха гээшэ айхабтар ехэ удха шанартай байһаниинь элитэ.

Энэ талаар абажа харабал, һүүлэй үедэ ударидахы хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, дэбжүүлхэ, зүбөөр хүмүүжүүлхэ тушаа республика дотор нилээд хүдэлмэри хэгдээ. Партийна, советскэ болон ажахын хүдэлмэридэ олохон залуушуул, арадай ажахын мэргэжэлтэд дэбжүүлэгдээ. Эдэнэр муу бэшээр ажаллажа байна. Илангаяа колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудай дунда горитойхон хубилалтанууд болоо. Колхозуудай түрүүлэгшэнэрээр, совхозуудай директорнүүдээр ехэнхидээ дунда гү, али дээдэ эрдэмтэй, арадай ажахын али нэгэн мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй хүнүүд хүдэлжэ байнхай. Жэшээлхэдэ, колхозуудай 71 түрүүлэгшэнэрһээ 61-ниинь дээдэ, хүсэд бэшэ дээдэ ба дунда эрдэмтэй хүнүүд болоно. Тиихэдэ совхозуудай 35 директорнүүдһээ 24-ниинь дээдэ эрдэмтэй, 10-ниинь дунда эрдэмтэй. Отделенинүүдые эрхилэгшэд, бригадирнуудые болон фермэнүүдые даагшадайшье дунда баһа имэрхүү хубилалтанууд болонхой, тэдэнэй эрдэм һургуули болон мэргэжэлынь дээшэлээ. Иимэ ударидагшадта урда тон ехэ эрилтэ табиха, үйлэдбэриин бодото эмхидхэлшэд байхаһаа гадна, олониитэ ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлэгшэд байхыень түйлаха шухала.

Үнэхөөрөөшье ажахын олохон хүтэлбэрилэгшэд алишье талаараа һайн үльгэр жэшээ харуулна. Мүнөө үедэ хүтэлбэрилэгшэдэй политическэ үүргыень, партийна шэнжэ шанарыень эрид хурсаар тэмдэглэмээр. Тэдэнэр хадаа имагтал ажахын ударидагшад байха бэшэ, мүн баһа политическэ хүмүүжүүлэгшэд байха үүргэтэй. Тэдэнэй өөһэдынь үльгэр жэшээ бүхы бусад хүнүүдтэ ехэ һайн нүлөө үзүүлнэ. Эндэ юун тухай хэлэгдэнэб гэхэдэ, жэшээнь, колхозой түрүүлэгшэ гү, али совхозой директор өөрөө хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха, олониитэ ажалшадтай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэхэ, ажахын урда ямар зорилгын табигдаад байһыень ойлгосотойгоор тайлбарилжа үгэхэ, тэдэниие шэн габьяата ажалда зоригжуулха, үнэн сэхэ ажалаараа, арюун сэдьхэлээрээ, халуун үгөөрөө хүнүүдтэ жэшээ харуулха болоно. Хүтэлбэрилэгшын иимээр хүдэлдэг газарта ажахыньшье талаар амжалтанууд түйлагдана.

Эндэ хэлэгдэһэниие лаблахын тулада олон жэшээнүүдые харуулжа боломоор. Улаан-Үдын хүдөөгэй районой «Восход» колхозой алибаа ажал хүдэлмэринь урагшатай һайнаар ябажа байна. Колхоз гүрэндэ мал ажалай продукци тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэн, үндэгөөр 100 гаран процент, мяхаар—90 процент, һүөөр—91 процент дүүргэнхэй. 1964 оной түрүүшын кварталтай сасуулбал, 1965 оной нэгэдэхи кварталда хоёр дахин ехэ һү һаагаа. Хабарай тарилгын хүдэлмэри муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Шэниисэ тарилгаяа дүүргэхэ болоо. Нёдондонойхиһоо һураггүй ехэ наг шэбхэ поли дээрэ гаргагдажа тараагдаа. 450 гектар газар ам-миагай уһаар утэгжүүлэгдээ. Али бүхы хүдэлмэринь урда урдынхиһаа эмхитэйгээр хэгдэдэг болоо. Колхознигуудай журам һайжараа. Ажалшад урматай баяртайгаар, үүсхэлтэй оролдосотойгоор хүдэлнэ. Эндэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр П. А. Горбуновой үүргэнь ехэ. Нүхэр Горбуновой эгээл һайн талань юуб гэхэдэ, колхознигуудые захирха зандархаараа, занаха айлгахаараа хүдэлгэнэ бэшэ, харин үнэн сэхэ ажал ябуулгаараа, хани халуун хандалгаараа хүнүүдтэ нүлөө үзүүлнэ. Нүхэр Горбунов фермэнүүд болон бригаданууд дээгүүр ходо ябажа, һаалишадтайшье, гахайшадтайшье, механизаторнуудтайшье үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэдэг, тэдэнэй алибаа эрилтэнүүдтэнь анхаралтайгаар хандадаг, асуудалнуудтань тодо һоноор харюусадаг, шухала шухала асуудалнуудые тэдэнээр зүбшэн хэлсэдэг байна. Нүхэр Горбунов колхозойнгоо партийна организацида пропагандист болоод, заняти бүхэнөө һонирхолтойгоор үнгэргэхые оролдодог байна. Колхозой түрүүлэгшэ-пропагандист. Зүб даа, ажахын ударидагша бүхэн нимэ хүмүүжүүлэгшэ байха ёһотой.

Ингэжэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ анхаралаа хандуулдаг ажахын хүтэлбэрилэгшэдые тоолохо болоо һаа, республикын промышленна предприятинуудташье, колхоз, совхозуудташье үсөөн бэшэ бии. Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын директор К. Н. Альцман, «Электромашина» заводой директор Н. Н. Бурлов, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ Н. Б. Юмсунов, Хүдэриин совхозой директор Е. Ф. Елизов, Кабанскын совхозой директор А. Н. Хмелев болон бусад олохон ажахын хүтэлбэрилэгшэд үзэл сурталай хэрэгтэ, ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлгэдэ, тобшолон хэлэхэдэ,—хүнүүдые али болохоор хүмүүжүүлгэдэ гол анхаралаа табина. Тиимэһээ тэдэнэр амжалта түйлана.

Зүгөөр зарим ажахын ударидагшад хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хүсэд анхаралаа табинагүй, өөһэдөө ойлгууламжын хүдэлмэридэ хабаадалсанагүй. Энэ ехэл муу байна.

Партиин райкомууд, эхин партийна организацинууд хадаа ажахын хүтэлбэрилэгшэдые хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулхые оролдохо болоно. Колхозой түрүүлэгшын гү, али совхозой директорэй өөрөө пропагандист байхадань ямар һайн гээшэб! Ажахын хүтэлбэрилэгшэ бүхэн мүн олониитэ ажалшадые хүмүүжүүлэгшэ байха зэргэтэй.

ЭРТЫН ТАРИЛГА ДҮҮРГЭБЭ

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). Мүнөө жэлдэ манай аймагай ажалшад хабарайнгаа тарилгада бэлдэхэдээ, урда жэлэйнгөө дутуу дундануудые хараадаа абажа, бүхы байһан арга боломжоо хэрэглэжэ байна. Майн 10-да «Прибайкалец» колхоз эртынгээ тарилга дүүргэбэ. Агротехникын ёһо гуримые һайнаар сахижа, тарилгын үедэ дутуу дундануудые обёоргоогүй. Ажал хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар хараалагдаһан болзор соогоо эртынгээ тарилга дүүргэбэ. Аймагай бусад колхозууд эртын тарилга майн 15-да сум дүүргэжэ хараална. Майн 11-нэй байдалаар ороохото ургамалнуудай 49 процент таригдаа.

Г. ЮРИНСКИЙ,
управлениин главна инженер.

Хашанха хабарай болоошье һаа

Энэ жэлдэ һалхитай хүйтэн хабар байжа, тарилгада оройшогхон ороо һэмди. Хэды тиимэшье һаань, энэ ажалнай урагшатайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ябуулагдаа. Мүнөө 5700 гектар тарилгаһаа бүхы ороохото ургамалнуудай 3000 гектарыень тараябди.

Мүнөө поли дээрэмнай бүхэдөө 24 агрегат хүдэлнэ. Эдэмнай үдэрэй туршада 700—800 гектар газар дээрэ ороохо тарина. Иван Верёвкиной, Михаил Климовэй, агрегадууд бүришье һайн амжалтатай. Эдэнэр үдэрэй туршада 35 гектар тарижа нормотой аад, 35—37 гектарта хүргэнэ.

В. ТЕЛЯТНИКОВ,
Хяагтын аймагай «Родина» колхозой бухгалтер.

Олоной нюдэн хурса

ХЭНИИЕ МЭХЭЛХЭЕЭ ҺАНААБ?

Хабарай тарилгые богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ гэжэ Баргажанай аймагай ажалшад үсэд шангаар тэмсэжэ байна. Хэдыншье хүйтэн муу хабарай болоошье һаа, эртын тарилга хахадлаа.

Аймагай бүхы ажахынуудта хабарай тарилгын хүдэлмэриин ябаса, шанар шалгажа байха зорилгоор тракторно-таряан ажалай бригада бүхэндэ хиналтын постнууд эмхидхэгдээ һэн. Тэдэнэр газар хахалалга, үрэһэ хүрэнгэ болон тарилгын шанар хододоо шалгажа байна.

Һаяхан Баргажанай совхозой нүхэр А. В. Елшинэй тракторно-таряан ажалай бригадын механизаторнуудай муу шанартайгаар тарилга хэжэ байһан тухай тэндэхи хиналтын пост мэдээсээ һэн. Тэндэ 36 гектар шэниисэ хордоггоогүй үрэһөөр, хүсэд таарууланагдаагүй сеялкээр таригдаһан байба. Тэрэшэлэн 50 гектар паар предплужниггүй плугаар, оройдоо 10 сантиметр гүнзэгытэйгөөр хахалагдаһан байшоо. Энээндэ механизаторнуудай звеное даагша Яков Александрович Гаськов зэмэтэй. Мүн совхозой главна агроном нүхэр Айкашев, совхозой директор нүхэр Михайлов гэгшэд хиналта бага табиһан.

Эдэ баримтануудые һайса шалгажа үзөөд, манай аймагай партийно-гүрэнэй хиналтын комитет тэрэ совхоздо нүүдэл заседани үнгэргэжэ, харюусалгата хүнүүдтэ зэмэ тохоһон. Звеное даагша нүхэр Гаськов голодоһо гаргаһанай, тиигэжэ совхоздо нилээд хохидол ушаруулһанай түлөө 10 үдэрэй салингаар ялада ороо. Совхозой главна агрономдо выговор соносхогдоо. Ажалдаа хайша хэрэгээр хандажа, совхоздо гарза хохидол ушаруулһан механизаторнуудта хэмжээ абаха эрилтэ совхозой директорто табигдаа.

Энэ заседани дээрэ Баян-Голой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид баһал шүүмжэлэлдэ ороо. Тэндэ партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха эдэбхитэдэй хүсөөр мүн лэ голодоһо гаргагшад элиршэлэгдэһэн байгаа.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой нүхэд Будаев, Чимитцыренов гэгшэдэй бригаданууд 1200 центнер обёосой, 400 центнер ешмээнэй, 400 центнер хара таряанай үрэһэн тарилгын шанарта хүргэгдэнгүй, бүртаг ногооной үрэһэтэйгөөр, толовнятайгаар таригдашоо. Хара таряанайнь үрэһэн ехэ шингтэй байһан.

Нүхэр Будаевай бригадада 240 гектарта горохой үрэһэн хордоггдоогүй таригдаа. Чимитцыреновэй бригадада 200 гектарта хара таряанай хордогдоогүй, тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй үрэһэ хэрэглэгдээ гэжэ элирүүлэгдэһэн. Харюусалгата эдэ хүнүүд, мүн колхозой главна агроном нүхэр Гармаев гэгшэд зэмэ амсаһан, колхоздо гарза ушаруулһанаа бусааха болоо.

XXII партийна съездын нэрэмжэтэ колхозой партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлэгэйхид газар муугаар хахалагшадые элиршэлжэ, мүн лэ зохихо хэмжээ абаа.

Н. ОЧИРОВ.
Баргажанай аймагай партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ПОЛИ, САБШАЛАН УҺАЛАЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

ҮНДЭР БАЯН урагса абахын түлөө республикын колхоз, совхозууд тарьялан, сабшалангаа уһалха, утэгжүүлхэ, нэг шэбхэ зөөнэ. Хяагтын аймагай «Родина» колхозой гэшүүд 1254 га хахалагдаһан газарай 788 гектарыень уһалаа. Газар уһалагшад 7 звено боложо хүдэлнэ. Уһалуурнин [illegible] яһала һайн.

Эртын тарилга гол түлөб уһалагдаһан газар дээрэ хэгдэнэ. Мүнөө кукуруза болон саахарай свёкло тариха поли уһалжа байна. Хүршэ «Дружба» колхозойшье луговоодуудай ажал бараггүйхэн. Поли дээрэнь оройдоол 15 хүн хүдэлнэ. 1100 га газар уһалха түсэбтэй аад, оройдоол 501 гектар уһалаад байна.

Газар тарьялангай болон сабшалан уһалха хүдэлмэри республика соомнай үшөө хангалтагүй байна заадаа. 26,8 мянга гектар тарьялангай газарые уһалха ёһотойбди. Мүнөө дээрэ үшөө мүртэй нүүжэ хэрэгжэгүй. Тарилгынгаа болзор дүүргэжэ байна. Энээхэн үлэһэн арбаад хоног соо бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ, бии байһан дутуу дундануудаа усадхаха, түргэн саг соо газараа уһалжа дүүргэхэ ёһотойбди.

Жэшээнь, Улаан-Үдын аймагайхид газараа бүрил һаншааг уһалжа захалаа.

Майн 10-най байдалаар (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Уһалууриин системээр: тарьялан	Уһалууриин системээр: сабшалан	Булуур станцаар: тарьялан	Булуур станцаар: сабшалан	Бии байһан булуур станци	Тэрэ тоодо хүдэлжэ байһан булуур станци	Уһалууриин хабсаргадаха хүнүүд
Баргажанай	7	10	12	24	22	11	167
Бэшүүрэй	45	43	69	55	17	6	216
Зэдын	69	50	12	35	21	6	132
Яруунын	28	38	—	15	2	1	58
Загарайн	39	55	37	21	4	4	180
Хяагтын	16	42	1	51	21	7	114
Мухар-Шэбэрэй	20	65	—	—	7	1	48
Улаан-Удын	2	13	16	—	12	2	125
Сэлэнгын	8	31	—	67	15	3	114
Хорин	22	46	—	—	16	—	331
Республикын туршалгын станци	22	28	—	15	5	1	54

Сэлэнгын совхозой уһалагдаха ёһотой 300 гектар тарьялан уһалагдангүй үлэшөө. Нёдондо энэ газар баһал уһалагдаагүй һэн.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын хүтэлбэрилэгшэд уһалууриин хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандана. Халюутинай бэлен уһалууриин системын бусад ажахы поли, сабшалангаа уһалха тусхай хүниие мүнөө хүртэр томилоогүй байһаар. Хяагтын гидромелиоративна техникумэй студентнэртэ найдаад, ямаршье ажал ябуулагүй. Мүнөө гурбадахи курсын 30 студентнэр ерээд, энэ ажахыда уһалууриин хүдэлмэри ябуулжа байна.

Булуур станци ехэ муугаар хүдэлнэ. Апрель һара соо Бэшүүрэй аймагта 10 булуур станци хүдэлжэ байһан һаа, мүнөө оройдоо гурбаниинь хүдэлнэ.

Хорин аймагай ажахынуудта 16 булуур станци бии. Тэдэ тэрэ нэгэниинишье хүдэлмэреэ эхилээгүй байһаар. Эндэхи уһалууриин системын начальник Батуев хаана, ямар газарта уһалуурнай булуур станци бии юм гэжэ хүсэд мэдэнэшэгүй. Хоринын хид энэ жэлдэ булуур станцаар 350 гектар тарьялан, 400 гектар сабшалан уһалха ёһотой аад, юушье хэжэ байнагүй.

Аймагуудай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд уһалууриин хүдэлмэриие шалгажа, шухала хэмжээ абаха ёһотой.

А. ВЕТОШНИКОВ.
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи уһалууриин ажахын управлениин главна инженер.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКЦИ ГҮРЭНДЭ ТУШААЛГААР ХАХАД ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ

1965 оной майн 10-ай мэдээн
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Управленинүүд, аймагууд	Мяхан	Һүн	Үндэгэн
Баргажанай	70	47	63
Бэшүүрэй	82	70	83
Зэдын	87	65	61
Яруунын	78	66	108
Загарайн	63	65	70
Захаамин	75	51	48
Кабанскын	70	61	68
Прибайкалиин	75	68	115
Хяагтын	56	64	68
Мухар-Шэбэрэй	49	67	66
Сэлэнгын	66	69	30
Түнхэнэй	72	60	43
Ахын	—	38	—
Улаан-Удын	76	76	76
Хорин	61	62	66

ПАРТИЙНА УДАРИДАЛГЫН ТРИБУНА

КОММУНИСТНУУД—ШИИДХЭХЫ ГАЗАРТА!

Өөрынгөө энэ бэшэгые нэгэ хэдэн тоо, баримтануудые дурдан захалха хүсэлэнтэйб. Манай фермэ гол түлэб мал ажал эрхилдэг юм. hаалиин табан гүүртэ, хонишодой арбан бригада, шахагдаха, түлжүүлэгдэхэ үхэрэй долоон гүүртэ манда бии. 650 шахуу hаамхай үнеэд, дурбэ мянга гаран эхэ хонид—нилээд хүшэрхэн зөөритэй фермэ гэжэ тоологдодог гээшэбди. Тиимэhээ hү, мяха, нооhо үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбнайшье адууhа малайнгаа тоогоор баhал бид гэмэхэн байдаг. Ихэлээрээ фермымнай хүдэлмэришэдэй диилэнхинь мал ажал дээрэ хүдэлдэг зэргэтэй.

Ниитынгээ адууhа малые улам үсхэбэрилхын, ашаг шэмынь арьбадхахын, гүрэндөө мал ажалай продуктнуудые элбэг дэлбэгээр тушаадаг болохын тула фермымнай ажалшад бүхы арга шадалаа зорюулдаг, эрмэлзэл ехэтэйгээр оролдодог. Олониитын энэ хүсэлэл эрмэлзэлые бүри эршэдхэн, үйлэдбэриин түсэб даабари амжалтатайгаар бэелүүлхэ ехэ тэмсэлэй манлайда коммунистнуудай үльгэр жэшээ харуулан алхалдаг гээшэ. Тиигээдшье үйлэдбэри дээрэ партийна нүлөө улам үргэдхэхэ гэжэ фермын партийна эхин организаци, тэрэнэй хүтэлбэрилхы орган—бюро яhалхан оролдолго гаргадаг юм.

Тобшолон хэлэхэдэ, коммунистнуудые үйлэдбэриинтөө шиидхэхы газарнуудта гол ажал дээрэ зүбөөр хубаарилан табяад, тэдэндэ партийна тусхай даабари үгөөд байхада ажал хүдэлмэри урагшатай hайнаар ябадаг, алибаа амжалташье түйлагдадаг гээшэ. Партиин Уставай эрилтын ёhоор коммунист бүхэн алишье талаараа түрүү зэргэдэ ябаха, ажал хэрэг эмхидхэгшэ байха уялгатай ха юм даа. Энээндэл бидэ түшэглэдэгшье гээшэбди. Партийна ажал ябуулгын нүлөө ехэтэй байхын тулада бидэ өөhэдынгөө зэргэдэ ажал дээрэ сэхэ хүдэлжэ ябадаг габшагай бэрхэ, эдэбхи үүсхэлтэй залуу нүхэдые шэлэн абахые хүсэдэг зэргэтэйбди. Нигэжэ 1964 ондо партиин гэшүүндэ кандидадууд болгон дурбэн hаалишадые, нэгэ техник-урэжүүлэгшые абаа hэмди. Эдэнэрнай бултадаа ажалай түрүүшүүл, хори гаража ябаhан залуушуул. Мүнөө эдэнэрнай бултадаа партиин гэшүүндэ абтанхай.

Энэ жэлэй эхинhээ хойшо партийна организацяа улам үргүүлхэ, бэхижүүлхэ талаар хэгдэдэг хүдэлмэреэ заашье hуладханагүйбди. Партийнабэшэ нүхэдэй дунда саг үргэлжэ хүдэлмэри ябуулжа байдагбди. Үнгэрhэн дурбэн hарын туршада табан нүхэд партиин гэшүүндэ кандидадуудаар оронхой. Тракторист Владимир Дышинов, үхэршэн Алексей Филиппов, хонишон Николай Иванов, hаалишан Наталия Аюржанаева, хүдэлмэришэн Роман Куприянов гэгшэд кандидат нэрэеэ алдаршуулжа ябадаг.

Иимэ жэшээтэй хүдэлмэри хэhэнэй ашаар манай партийна эхин организаци совхоз соогоо эгээл томонь боложо шадаа. Эгээ мүнөө манай организациин бүридэлдэ КПСС-эй 44 гэшүүд, партиин гэшүүндэ 5 кандидат оролсоно. Коммунистнуудай олон болоhоной зэргээр тэдэнэй хубаарилга нилээд hайжараа. Тодорхойлон хэлэхэдэ, 41 коммунист сэхэ ажал хүдэлмэри хэжэ ябадаг. Элдэб тушаал дааhан, хүнгэн хүдэлмэри дээрэ ябаhан коммунист манда үнэндөө үгы шахуу гэхээр. hаалишадаар 10, үхэршэн болон тугалшадаар 12, хонишодоор 6 коммунистнууд мүнөө үедэ хүдэлжэ байдаг. Бусадынь механизаторнууд, луговодууд, тэжээл буйлуулдаг кухнинуудай хүдэлмэришэд, адуушан гэхэшэлэн.

Үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэлдэг коммунист бүхэн суггаа хүдэлдэг бусад нүхэдтөө жэшээ харуулан, hайнаар хүдэлхые, амжалта түйлахые хүсэжэ ябадаг. Гансахан фермэ, совхоз соогоо бэшэ, харин аймаг соогоо суурхажа ябадаг малшад-коммунистнууд олон. Тэдэнэй нэгэн Хэжэнгын сомоной Совedэй депутат Юмжит Дамбаева болоно. Энэ hаалишан аймаг соогоо суурхаhаар үнинэй. Мүнөөшье ажалайнь үрэ дүн hайн. Дурбэ hарын дүнгөөр үнеэн бүриhөө 900 шахуу килограмм hү haагаад байна. Тиихэдэ Бахлайтын hаалишан, КПСС-эй райкомой гэшүүн Пелагея Цырендылыкова мүнөө совхоз соо түрүүлжэ ябана. Тэрэ үнеэн бүриhөө 1019 килограмм hү hаанхай. Тиихэдэ hаалишад Надежда Галсанова, Инна Жигжитова, Дулгарма Ламаева гэгшэдэй ажал хэрэг амжалтаар баян.

Бэшэшье магтамаар коммунистнууд манда олон. Жэшээнь, хонишод Цымжит Цыденова зуун эхэ хонин бүриhөө 85, Цырендоржи Дугаров 80 хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Коммунист Гомбожап Жанчиков луговодуудай оньhожоруулагдамал звено толгойлно. Тэрээнтэй суггаа залуу коммунист Дамба Дамбиев хүдэлдэг юм. Тус звено сабшалан дээрээ гаргаhан наг шэбхээ тараажа дүүргээд, мүнөө газараа уhалжа, тон сүлөөгүй байhан үетэй. Механизатор Павел Гладких трактораа эрхим hайнаар саг соонь заhабарилаад, мүнөө хабарай тарилга дээрэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байдаг.

Фермын гол участогууд дээрэ сэхэ хүдэлжэ байhан коммунистнуудай ажал болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэн ябуулха талада гүүртэнүүд дээрэ байгуулагдаhан партийна группанууд горитой хэрэг бүтээдэг гээшэ. Манай фермын Бахлайтын, Толгойн, Гантын гүүртэнүүдтэ, Красный Яртахи бригадын дэргэдэ партийна группанууд бии. 12 коммунистнуудhаа бүридэhэн Бахлайтын партийна группые суута hаалишан нүхэр Цырендылыкова хүтэлбэрилдэг. Эндэхи малшадай ажал хүдэлмэри яhала магтагдадаг гээшэ ааб даа. Тус гүүртэ дээрэ түрүү дүй дүршэлэй hургуули эмхидхэгдэнхэй, хэшээлыень зоотехник нүхэр Маханчеева ябуулдаг. Толгойн гүүртээрхии совхоз соогоо эгээл түрүүлэн hолоомо үлтиргэжэ, тэрэнээ уураалаар дэбтээжэ, дрожжоор эhээжэ, амта шэмэ оруулдаг онол арга хэрэглэдэг болоhон юм. Тэдэнэй жэшээгээр иимэ ашагтай дүршэл hаалиин бусад гүүртэнүүдтэ нэбтэрүүлэгдээ бэлэй.

Коммунистнуудаа фермынгээ шиидхэхы участогууд дээрэ зүбөөр хубаарилан табиhанай, тэдэнэй хүдэлмэри дээрээ hайнаар хүдэлжэ, түрүү зэргэдэ ябаха гэhэн уялгаяа дүүргэжэ ябадаг байhанай ашаар фермэмнай мал ажалаа эрхилэлгээрээ совхоз соогоо эгээл hайн үрэ дүнтэй. Нёдондо hү абаха жэлэй түсэб 120,5 процент, тэрэниие гүрэндэ тушаалга 117 процент дүүргэгдээ hэн. Тэрэшэлэн мяха абалгын, худалдалгын түсэб дүүрэhэн байха. Мүнөө дурбэ hарын эсэстэ дунда зэргээр үнеэн бүриhөө 604 килограмм hүн haагданхай. Нэгэдэхи кварталда hү абаха, худалдаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. hаалиин гүүртын малшад, мал таргалуулгын гүүртэнүүдэй үхэршэд хахад жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхээр эрид шууд тэмсэжэ байна.

Хабарай тарилга мүнөө үедэ мүн лэ урдаа хараха ажалнай. Тэрэниие агротехническэ эрхим болзорто, шанартайгаар дүүргэхэ гэжэ механизаторнууднай хүдэлнэ. Хамтадаа 3000 шахуу гектар эллэб түрэлэй тарилга хэхэ байнабди. Мүнөө мянгаад шахуу гектар эртын тарилга хэгдэнхэй. Нютагайнгаа байгаалиин эрхэ байдалые хараада абажа, тарилгаяа тон лэ богонихон болзор соо дүүргэхэ гэhэн зорилго партийна организаци табяад байна. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэдээ имагтал коммунистнуудтаа түшэглэхэ, тэдэнээ урдаа хараха болонобди. Иимэhээ тарилгын үедэ тэндэ ажаллажа ябаhан партиин гэшүүд болон кандидадууд баhал бусадаа дахуулан, түрүү зэргэдэ алхалха уряалтай.

Партийна эхин организациингаа, коммунистнуудай hайн талынь дурдаха зуураа, дутагдалнууд тушаагаа тогтоогүйдэ баhал аргагүй. Түрүү зэргэдэ ябаха гэhэн өөрынгөө уялгые хүсэд hайнаар мэдэрээдүй нүхэд манай дунда ушардаг. Тиимэ нүхэдтэеэ hайн хөөрэлдэхэ, тэдээн тухай суглаан дээрэшье хэлсэхэ саг болодог гээшэ. Тэжээлэй кухниин хүдэлмэрилэгшэ Александр Золтоев, хонишод Намсарай Будабазаров, Цыдендоржи Дугаров, хүдэлмэришэн Дамба Дамбиев гэгшэд ажалай журам зарим үедэ эбдэхэеэ ядадаггүй, үгэ дууласагүй гү, али архишье барижархихоёо түбэгшөөхэгүй нүхэд. Теэд тэдэнэй заршам тухай суглаан дээрэ хэлсэгдэhэн, заhаржа байhан жэшээтэй.

Тарян ажалнай фермымнай үйлэдбэриин нилээд ехэ хубиинь мүн лэ эзэлнэ. Тэндэ олон механизаторнууд болон бусад хүдэлмэришэд хүдэлдэг ааб даа. Гэбэшье тэдэнэй дундаhаа партиин зэргэдэ ажалай түрүүшүүлые, шударгы, эдэбхи үүсхэлтэй нүхэдые шэлэн абажа шадаагүй байнабди. Энэмнай ехэ дутагдал болоно. Партийна хүсэн тарян ажал эрхилэлгэн дээрэмнай угаа шухала. Тиимэhээ энэ асуудал тушаа анхаралаа онсо хандуулха ушартайбди.

Манай ажалшад фермээрээ коммунис ажалай коллектив болохо гэhэн ехэ тэмсэлдэ оролсонхой юм. Энэ тон харюусалгатайшье, хүндэтэйшье хэрэг мүн. Тиимэhээ партийна эхин организаци, коммунист бүхэн энэ нэрэ хүндэдэ хүртэхын түлөө фермынгээ малшад болон тарялашадые элсүүлэн ударидахые оролдонобди. Зорилгондоо хүрэхэшье байхабди.

Ц-Ж. ТОГМИТОВ,
Хоринн аймагай Хэжэнгын совхозой 2-дохи фермын партийна эхин организациин секретарь.

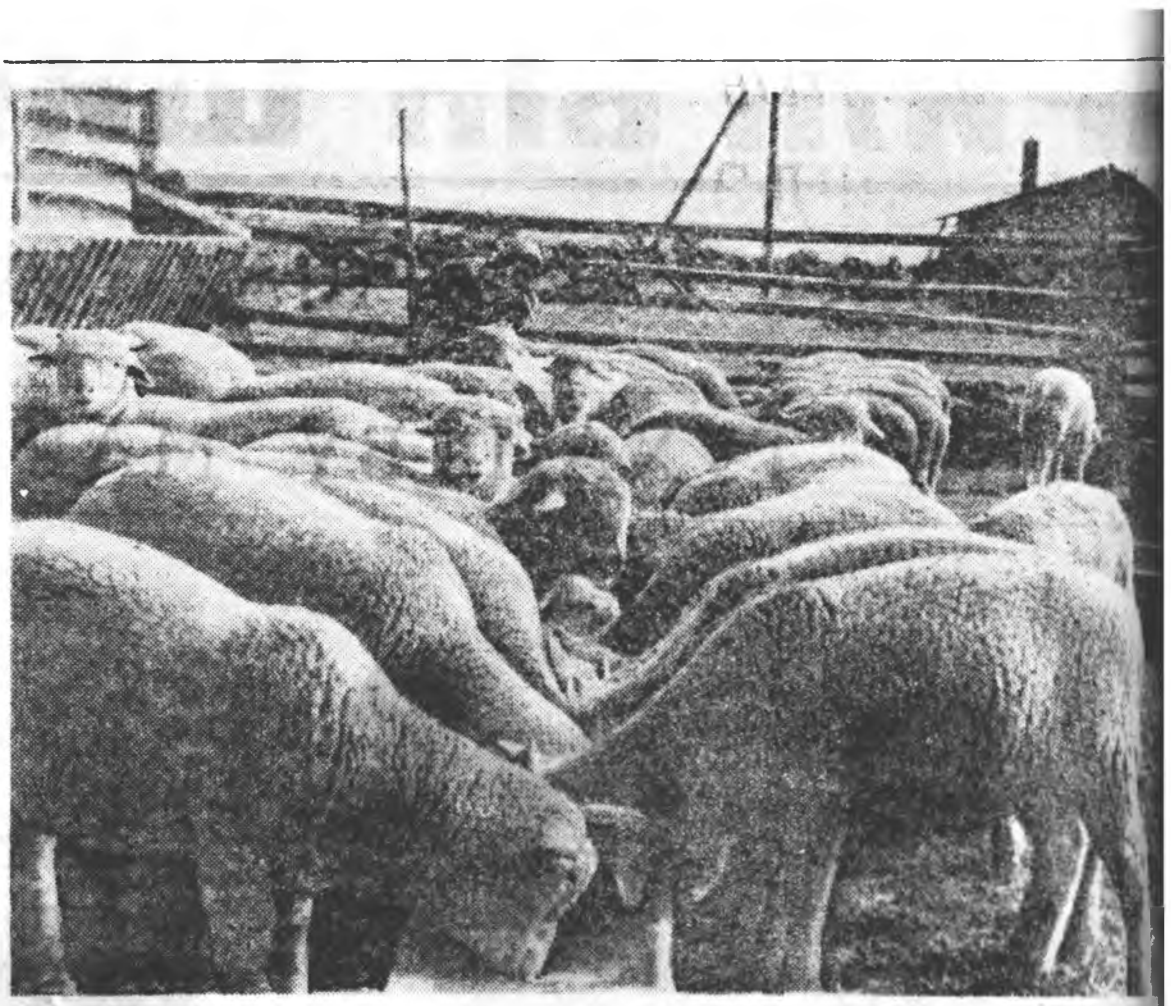

Хонидой үүлтэр hайжаруулха талаар зоотехник нүхэр Соколовой ударидалга доро
совхоздо ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Нютагай нарин ноohотой хонитой болохын тула hайн
тэй, үдхэн ноohотой, томо бэетэй хурьгадые шэлэжэ, hайн харууhалга, тэжээл дээрэ
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон Б. Буянтуева шэлэгдэмэл нарин ноohотой хурьгадые эде
А. БОРИСОВА

ХОНИШОНОЙ БЭШЭГ

АЛИШЬЕ ТАЛЫЕНЬ ХАРАЛСАЯ

Нёдондо намар Хурбын совхозой хоёрдохи фермэдэ хонидой нэгэ шэнэ байра баригдаа hэн. Совхозоймнай пенсионернүүдэй хүсөөр бүтээгдээ.

Ямар газарта энэ байрын баригдахые совхозой болоод фермын хүтэлбэрилэгшэд бодожо үзэhэн, зүбшэhэн байгаа гээшэ гү? Энэ талыень хараябди. Намартаа шииг нойто багатай байхада, ямаршье газарта малай байра түхеэрхээр шэнги hанагдадаг. Теэд хабар болоходо, зунай сагта ямар болохоб—энэ талань нэгэ багаханшье сааханууp бодогдожо үзэгдөөгүйнь гэмшэлтэй. Газар нютагтаа малай байрануудые түхеэрхэдээ хүтэлбэрилэгшэднай наhажаал хүнүүдтэй зүбшэдэггүйень гайхамаар. Мүнөө шэнэ хотон соо байhан хониднай ямар байдалда байнаб гэжэ hананат.

Хурбэ голой нуга соо эбэртэ бодо малай байрлахаhаа бэшэ, ондоо малые байлгажа болохогүй ха юм. Уhа шабартай даа, дороhоо нэбшэжэ гарадаг. Голой дундуур жэжэ бургааhанууд ехээр ургадаг. Хонидые иимэ газарта байлгахада ноohоёо гээнэ. Уhа шабартай нуга газарта адуулхада хонидой хүлдэнь харша хажар байдаг юм. Хониной шэнэ байра түхеэрхэдээ эдэ бүгэдэ хараада абтаха байгаа бшуу.

Энэ байрые Дээдэ Нуга гэжэ газарта түхеэрээ hаа хайшаа байгаа хаб. Жэшээгүй ондоо байха hэн. Ой модо үгы, хадын бэлшээри ехэтэй газар. Хонидые иимэл газарта байлгахада таатай бшуу. Мүнөө эндэ 150 толгой буруу харууhалагдана. Хадын бэлшээридэ балай гаргагданашьегүй. Энэ ехэ үужам дайдамнай аша туhаяа үгэнэгүй ха юм. Эндэ эбэртэ бодо малай байрладагшье hаань, хонидой байра түхеэржэ болохо hэн. Дээдэ Нугада малай хуушан байранууд, тугалайшье hайн байра бии hэн. Теэд тэрэнь заhагдаhаншье юумэ үгы, хайра гамгүйгөөр хэрэглэгдэжэ, hандаржа, hалажа байдаг.

Мал үсхэбэрилхэдөө газар дэлхэй байнал гээд, хаанашье байлгаха ёhогүйбди. Таарамжатай hайн газар шэлэжэ байрануудыень бэлдэжэ байдаг байбалнай малшадташье hайн, ажахыдашье олзо ехэтэй байха бшуу. Мүнөө юуб даа, уhа намагтай газарта малаа байлгажа байнабди. hайн сабшаланшье болгогдохо юумые малай хүлөөр, хурьhыень соор сомо гэшхүүлнэ гээшэбди. Үбhэн гээшэмнай малай эгээл hайн тэжээлынь болоно. Сабша
гэдхэжэ шадаа hаа,
малда үбhэ ногоо
байгаабди.

Тиихэдэ ондоо нэгэ
тухай тогтохомни. Мана
да малда эдюулжэ хүрэ
лоомоншье үргүүлагдана
дэ эндүүрэл болохогүй.
лэй саада тээ hолоомо
гүүр үлөөжэ, галдажа
лэй. Мүнөө яарсын hоло
Хэжэнгэhээ зөөжэ, эдю

Юундэ эдээн тухай
гэхэдэ, би мал ажал дэ
дэг hэн туладаа зарим
нуудай байдагые шүү
юмбиб. Ниитынгээ ма
руулхадаа алишье тал
ралсаха ёhотойбди. Хам
сэжэ, hайнаар зүбшэж
бүтээжэ байдаг боло
hайн. Элдэб хэрэгтэ
юумэндэ мүнгэ зөөри
гэжэ бү оролдоёбди.
партиин ЦК-гай марты
мэй хүдөө ажахые хүг
лаар шухала асуудалн
шэжэ, аша туhатай хэ
хараалагдаhан ажал х
наар бүтээжэ, хүдөө аж
дуктнуудые элбэгжүү
бүгэдэнэй зорилго.

Ш. Б
Хоринн аймагай Х
совхозой хон

ГАХАЙШАДАЙ АНХАРАЛДА

УУЛТЭР hАЙЖАРУУЛАА hАА...

Элүүриин газарай 100 га бүхэндэ гахайн мяха ехээр абадаг болохо, тэрэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха гээшэ гахайшан бүхэнэй нангин уялга мүн. Ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ, эрдэм, наукын түйлалтануудта, мүн түрүүшүүлэй дүй дүршэлдэ түшэглэн ажаллаха ушартай.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын тула гахайн үүлтэр hайжаруулха, тэрэнэй тоо толгойе олошоруулха, мүн гүрэндэ тобир тарган гахай тушааха хэрэгтэй болоно.

Манай республикада племенной хүдэлмэриие hайнаар ябуулха талаар олон тоото шухала асуудалнууд табигдажа байна. 1964 оной ноябрь hарада «Республикын колхоз, совхозуудай малай үүлтэр hайжаруулха тухай» гэhэн КПСС-эй обкомой бюрогой, Министрнүүдэй Советэй тогтоол гараhан байна. Тэрэ тогтоол соо Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахыда, Шергинскэ, «Эрдэм» совхозуудта үүлтэртэ гахайн фермэ эмхидхэхэ гэжэ хараалагдаа hэн. Энэ жэлэй апрель hарада республикын мэргэжэлтэдэй хоёр үдэрэй семинар боложо, энэ хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдөө.

hаяхан болотор республикын колхоз, совхозуудта hайн үүлтэрэй гахайнуудые ондоо областьhоо асардаг байгаа. Таба-зургаан hаратайдань асарhан тэдэ гахайнууд манай эндэхи ажахын эрхэ байдалда 8—9 hаратай болотороо түлжөөгдөөд, нютагай үүлтэрэй эмэ гахайнуудтай шуhа нэгэдүүлхэдээ, ямаршье уг гарбалтайень, бэеынь hайн, муу шанар шэнжыень хараадаа абадаггүй.

Гараhан поршоонхонуудайнь ямар уг гарбалтайень мэдэхын аргагүй. Бүхы ажахынуудта жэл бүхэндэ бонитировко хэгдэбэшье, hайн үүлтэрэй эмэ гахайнуудые тусгаар илгажа, амяарынь hайнаар харууhалха, эдеэлүүлхэ гэжэ анхардаггүй байhан. Саашадаа үүлтэртэ фермэнүүд, племенной заводhоо, бэшэшье племенной ажахыhаа ерэhэн гахайдые муудуулангүй, хойшодоо бүри hайн поршоонхонуудые үгэхөөр тэнжээхэ, hайн hайн эрэ, эмэ гахайнуудые үдхэжэ, колхоз, совхозуудай товарна фермэнүүдтэ худалдахаар бэлдэхэ болоно. Азарга гахайнуудые, мүн баhа эмэ гахайнуудые үүлтэрэйнь, таргалха шанарайнь талаар илгаруулха саг ерээ.

Колхоз, совхозуудта худалдагдаха үүлтэртэ залуу гахайнуудай гурба, дурбэн үеын уг гарбал мэдээтэй байха эрилтэтэй.

Иимэ фермын хүдэлмэри, тэрэнэй саашанхи зорилго тухай зоотехник, гахайшан бүхэн мэдэхэ, тиимын тула энээн тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоhоной хэрэггүй гэжэ hананаб. Зүгөөр товарна фермэнүүдтэ үүлтэр яажа hайжаруулхаб гэжэ хэлэхэдэ болоно.

Нэгэ үүлтэрэй эмэ гахайе ондоо үүлтэрэй азарга гахайн шуhа нэгэдүүлхэдэ холимол үүлтэрэй поршоонхо гарадаг юм. Ажахыдаа иимэ холимол үүлтэрэй поршоонхо үдхэжэ байхада племенной хүдэлмэри урагшаа ябахагүй гэжэ олон зоотехнигууд буруугаар ойлгодог гээшэ.

Манай Буряадай эрхэ байдалда хоёр ондоо үүлтэрэй гахайнуудhаа гараhан поршоонхонууд ашаг үрэ ехэтэй байhаниинь Буряадай хүдөө ажахын институтын доцент И. М. Хамагановай шэнжэлэлгэ дээрэhээ эли болоно. Мухар-Шэбэрэй аймагай Заганай, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта 1952—54 онуудта хүдэлхэдөө нүхэр Хамаганов хоёр ондоо үүлтэрэй гахайнуудhаа гараhан поршоонхонуудаа томо болоходонь холисогүй сэбэр үүлтэрэй томо сагаан гахайтай жэшэжэ үзэбэ. Холимол шуhатай гахайдын томо сагаан гахайда орходоо 4—12 процент олон поршоонхо гарагаhан, hүниинь 7—12 процентээр дээшэлжэ, нэгэ килограмм бэеын шэгнүүртэ 0,2—0,6 килограмм тэжээлэй единицэ багаар гаргашалагдаhан, эрэ гахайнуудынь бордолгондо табигдахадаа 7—17 хоногоор урид хүсэхэ ёhотой шэгнүүртээ хүрэдэг байhан юм.

Томо үүлтэрэй азарга гахай саг үргэлжэ зоотехнигэй хиналта доро байха ушартай. Азарга гахайнуудые ондоо тээhээ худалдажа абахадаа hайнаар шэлэхэ шухала. 3—4 hаратай гахайнуудые шэлэжэ абаха гээшэ хүндэшэг. Ушар юуб гэхэдэ, тэдэшни бүри томохон лэ болоходоо hайн муунийнь тодордог ха юм. Тиимын тула 3—4 hаратай гахайнуудые шэлэжэ абаад, тэжээхэ хэрэгтэй. Ямарынь сүрдхэдээ шэгнүүрээ ехээр нэмээнэб, тэдэнэрынь ажахыдаа үлөөхэ ёhотой.

Эрдэмтэд болон зоотехнигүүдэй хэлэдэгэй ёhоор, залуу эмэ гахайнуудые тэрэл наhанай залуу азарга гахайнуудтай үрэжүүлжэ болохогүй, харин тэдэндэ хүгшэн азарга гахай табиха, хүгшэнүүдтэнь залуу гахайн үрэ хэрэглэхэдэ зохид.

Искусственна аргаар гахай үрэжүүлхэдээ бэеэ хүсэhэн томо hайн азарга гахайн үрэ хэрэглэдэг гуримтай.

Эмэ гахайнуудай 20—30 процентнь эгээл hайн гэжэ тоологдодог байха зэргэтэй. Тиихэдээ тэдэ гахайнуудые энэл үүлтэрэй азарга гахайгаар үрэжүүлхэ шухала. Гараhан поршоонхонуудайнь эгээл эрхимүүдынь шэлэжэ абаад, ажахыдаа үлөөхэ хэрэгтэй. Эдэ поршоонхонуудыень шэлээд, бордолгондо табихада hайн.

Бэшэ үлэhэн 70—80 процент эхэ гахайнуудаа, мүн залуу эмэ гахайнуудые ондоо үүлтэрэй азарга гахайн үрөөр үрэжүүлхэ хэрэгтэй. Гараhан холимол үүлтэрэй поршоонхонуудаа бордолгондо табидаг.

Племенной хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадабал, ажахынуудай гахайн мяха эрид ехээр абадаг болохо байхань дамжаггүй.

Б. БАЛЬБУРОВ,
Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин гахайн ажалай таhагые даагша.

Буда Жапович Цыренов. Борьёогой совхозой а
нишодой эгээн залуунь юм. Гэбэшье энэ нүхэр
шэлеэрээ бусадhаан дутахагүй байха. Буда Цыре
hамгантаяа хоюулаа 612 хони харууhалдаг. Мүнөө
620 хурьга абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүл
РАГ ДЭЭРЭ: Б. Ж. Цыренов. Ц. БАБУШЕЕВ

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн Савелий Филиппович Леонов хэды үндэр наhатай болоhоншье hаа, гэртээ hуужа шададаггүй. Мүнөө үень мал ажалда хүдэлнэ, малай тэжээл зөөнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: пенсионер С. Ф. Леонов гахайн фермэдэ тэжээл асараад байна. Гахайшан Екатерина Сластина тэрээндэ баярые хүргэнэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1965 оной майн 14.

Яков
Цветов

ПАРТИЗАН СУСАНИНА

«Эртэ үүрээр шубууд жэргэнэ» гэhэн Яков Цветовой шэнэ повесть сэрэгэй хэблэлээр барлагдан гаража байна. Энэ повесть соо бэшэгдэhэн хүнүүд hанаанhаа абтаагүй, харин үнэхөөрөө ябаhан зон. 1942 оной намар тусгаар даабаритай отряд дайсанай тылда эльгээгдэhэн байгаа. Десантнигуудаймнай дунда Петрушко гэжэ түбшэн зантай, наhажаал колхозник бии байhан. Тэрэ хүн Сусанинай баатар габьяае дабтаа hэн. Энээн тухайнь доро толилогдобо.

Уржадэр Михась «почтоhоо» Алесиин записка асараа. Немецүүд партизануудые бэдэржэ, оршон тойронхи ой модо буудана гээд Алесь тэрэ запискадаа бэшэhэн байба. Энээн тухай Захарыч, Халецкий, Лещев болон бусад партизанууд хүдөө тосхонуудаар дуулгадаг hэн. Тюлкин гэжэ разведчик ухаа мэдээ табиhан юумэ гүйжэ ерээд, Могойтын намагта дүтэлжэ ябатараа, немецүүд дээрэ сэхэ оршон алдаhанаа хэлэбэ.

— Айhан гээшэмнай аргагүй! Тэдэ наашаа заатагүй ерэхээ hанаал гээш ха..,—гэжэ гараараа занган байгаад хөөрэнэ.

«Ерэхэл гээшэ ха. Ой соогуур партизанууд олон даа. Ехэ дай эхилхэ саг болоо хэбэртэй,—гэнэ отрядай командир Кирилл.—Түмэр зам тэhэлhэнэй hүүлээр фашистнуудай самолёт ой дээгүүр бага зэргэ эрьелдээд, айлгахын тулада хэдэн бомбо хаяад ябашана hэн. Ой соогуур карательнуудшье ябаа бэлэй. «Секредтэмнай» хүрэтэр шахуу ерээд, саашаа уhа намаг болоходонь, гэдэргээ бусаа. «Яахаб даа теэд, отрядаа ондоо тээшэнь абаашаха болоо хабди,—гэжэ Ивашкевич гэдэг комиссарта Кирилл хөөрэнэ. Тэрэнь зүбшөөнэ. Харуулшадые нэмэжэ табиба. Аюулай болоо hаа, отрядайнгаа зондо дуулгахаяа парти[illegible] hүнигүй ой захаар [illegible] абажа, иишэ тиишээ ха[illegible] hэн.

Ехэ шоосе харгы хараад ерэгты гэжэ Михась, Паша Петрушко гурбаниие энэ үглөөгүүр Кирилл эльгээбэ. Эдэнэр эртэ үглөөгүүр гараад, ойн захада ерэбэ. Паша үндэр гэгшын хасууриин оройдо гараба. Харгынь холо хүрэтэр харагдана. Тэндэ нам хэбэртэй. Брезентээр хушаатай ашаатай дурбэн машина үнгэрбэ. Удаань нэгэ үбгэн туранхай үнеэгээ аргамжаар хүтэлөөд ябана.

Тойроод хон жэн... Паша бүдүүн гэшүүhэн дээрэ hуугаад, хармааhаа зүhэм хилээмэ хүсөөг саала гаргаад байтараа, гэнтэ нэгэ зүг тээшэ хёрхоор хараашалжа оробо.

— Немецүүд ерэжэ ябана!—гээд Паша модоной оройhоо немецүүдые харана.

— Үдхэн ой руу үтэр орогты! —гээд нүгөөдэ хоёртоо хандаба.

Михась эрьеэд, аалиханаар ябаба. Петрушко нөгөл байрадаа зогсошоо.

— Юу маргажа байгаабши! Үтэр ой руу орыш! гээд Паша шангарба.

Петрушко нойрhоо hэриhэндэл, гэнтэ ой руу гүйшэбэ.

Немецүүд бэе бэедээ дүтэхэн, айлгагүйгөөр ябана. Ная-ерэн хүн бии хэбэртэй. Түмэр касканууды үмдэнхэй.

Немецүүдэй тээ зүүлэhэн хойно Паша аалиханаар модоной оройhоо буужа, Михась Петрушко хоёртоо ерэбэ.

— Хайшаашьеб, зүүлжэ ябана. Ажаглажа байгаарай,— гээд Михасьта шэбэнэбэ.

Немецүүд зүүлжэл ябана. Лагерь өөндэhөө баруулжаа, холохон байгаа. Немецүүд саашаа хайшаа ошохонь хаб? Михась, Паша, Петрушко гурбан ойн захаар ябажа, немецүүдэй хойноhоо дахана.

— Нэгэмнай лагерьтаа ошожо дуулгаха болоо гээшэ ха,— Михась шэбэнэнэ. Петрушко, ши ошожо дуулга. Бидэ хоёр немецүүдэй хойноhоо...

Петрушко hанаа алдаад, лагерь тээшээ ошобо.

Михась Паша хоёр немецүүдые адаглан харана. Тэдэнь тээ саана ошоод, гэдэргээ бусажа эхилбэ хэбэртэй.

— Одоол үйлөө үзэхэмнай гээшэ ха,—hанаагаа зобонгёор Паша шэбэнэнэ.—Буудажа ороо hаань, яахамнай гээшэб? Эдэниие Петрушко харана ха гү? Али магад, лагерьта хүрэбэ гээшэ гү.

—Тиигээл hаа hайн байгаа,— гэнэ Михась.

Немецүүд ой тээшэ ябажал ябана. Петрушко тэдэниие хараад, амяашье абанагүй. Тиигээд удаан тэсэжэ ядахадаа, Петрушко хүдэлшэбэ. Нэгэ немец гэшүүhэнэй хухархa абяа дуулаад:

— Хальт!..—гэжэ хашхарба.

Хэдэн немецүүд ой руу гүйшэбэ. Нэгэ хэды болоод, тэдэнэр Петрушкые шэрээд ябаба.

— Петрюшка гү?—гэжэ немецүүдэй нэгэнэй дуугархые Петрушко дуулаба.

Энэ бүдүүн ефрейторые Петрушко Теплые Криницы гэжэ тосхоной нэгэ айлайда аргалуулжа байхадаа харадаг hэн ха.

— Энэ Петрюшка ёhоороо байна,—гээд ефрейто
тылгэн гайхангяар
гээд немецүүдтэ
Тэрэнэй юушье хэл
рушко ойлгоогүй,
бан хүн Петрушкы
жархиба. Үбдэhэнэ
гүй, нэгэ удаа
халхалаад туршаба.

Арайхан гэжэ ху
тоно. Унашан ал

— Партизан гү
немец асууба. —
—гээд шэрүүнээр
зөөлэнөөр дабтан ас

Петрушко нюдөө
рые хараба.

— Тиимэб, пар
толгойгоо дохин, а
гарба.

— Партизануу
рые манда заажа
hаа, амиды үлэхэш,
—гэжэ тэрэл офи
дуугарба. Офицерэй
Петрушко дуулах
мэ бодоно. Москва
лаахан казармада
сар Ивашкевичэй
байhаниинь hана
оломди. Теэд хэр
хүн бүхэмнай
той. Гитлерэй бух
hаа гансааран
hандал. Эхэ оронo
тэрээндэ гансаар

РБАН ЭРДЭНИИН НЭГЭН

Солдадай бэшэгүүдһээ

руума, гушан гур-
ıагтай гурбан Эр-
н, Цыдэбэй, Цы-
«Улаан туяа» кол-
лтеэ Догноһоо ар-
ууһаа эрхимүү-
аад, баруунай хо-
арин Эхэ ороноо
рин дүрбэн жэлэй
һон юм. Цыдэбэйн
ист, Цыдэнэйн
олец, Доржын Эр-
шэ—имэ гурбан
колхознитууд
р болоод, хоротон
дайсантай байлда-
алтын үдэр хүрэ-
йнай шэрүүн дай-
а алдажа баата-
үулан унаа һэн.

саана болоһон
йлдаануудай заб-
оһэн, сэрэгтэ суг
нухэдһөө абаһан
хэлээ уяруулан
а, эдэ гурбан Эр-
ой, эгээн дүү-
ец Эрдэни Цыде-
энгүүд сооһоонь
а, зарим газарынь
үулган бэшэхэ ду-

рандашаар бэшэг-
эрэһэн гурбан үг-
юунһээшье ехээр
ы ехэ баяр асар-
! Юунтэй тэрэ-
р байгааб? Хэн-
й шанга байлдаан
эсэгэнэрэйнгээ,
гэ эльгээһэн, баа-
э үнэтэ документ-
хайрата хүбүүгээ
толгойто төөдэйн,
ураһөө хахасаһан
шарайтай хээтэйн
нгин һахюуһан
гүй торгон пу-
ой олон хэбтэдэг.
ниин 9. Баруунай

холо дайдаһаа.
Хаана, эндэ холош
Хани зүрхэм доһолнол.
Дайнай галта дүлэн соош
Дура зүрхэм бусалнал...

Газаа манан хөөрэнэ. Наран ялаганан нэгэ харагдана. Баһа хорголоно. Нэгэ хэдэн минута болоод лэ «2,051 проверка 231 гээд лэ энэ бэшэг бэшэнэб. Хон жэн. Тархи сүлөөтэй. Хамаг үнгэрһэн сагай дүнгые хамталнаб. Бишни нөөхи шиниингээ ошоһоной удаа гараа хүнгөөр шархатаад медсанбатта ороо һэм. Тэндэ хахад һара байгааб. Тиитээд тэрэ зуура Дармын шархатаһые дуулааб.

Таанадһаа таһарһан, гансаардажа, үнэшэн хэнзэ мэтэ нэгэ үе үзэгдэбэ. Тиибэшье хуби заагаа гү? Яагааб? Талаан болоӝо Цыремпилэй байһан подразделени руу шэглүүлбэ. Бишье ехэ баяртай нэгэтэ үдэшэлэн Салдуев Цыремпил хоёртойгоо уулзаһанһаа хойшо, дайнай гал соогуур олон үдэр хоногууд үнгэрбэ. Намтай хамта Цыремпил, Еши, Дашиев Д. Табхай, Сосорбармаев, Галсанов гэгшэд ябадаг. Нэгэтэ үдэшэ немецкэ автоматчитуудтай тулалдаһанай удаа Салдуевнай хүндөөр шархатажа, намай хараһаар нюдөө аняа һэн. Арғашьегүй хайратай байгаа. Һанал сэдьхэлээ ехээр хүдэлһэн бишни дайсанай һалаха хэрэгтэ хамаг шадалаа зорюулаа һэм. Мүнөө бараг сохижо ябанаб, тиигээд энэ бэшэг захалжа оробоб.

Зоной байдал, манай түрэлхидэй һуудал, залуушуул туһай, Буряад-монгол уран зохёолнуудай ямар шэнэ номууд гарааб, хараһан, үзэһэнөө бэшэ».

Эрдэниин һүүлшын бэшэг тон богонихон. Табан хушууга солдадай открыткын хахадтань оройдоо гурба-дүрбэн мүрнүүдтэй:

«Халуун тулалдаанай удаа бэшэбэб. Ешимнай наһанһаа хахасаба—алуурша дайсанай гарһаа Эхэ оронойнгоо түлөө урагшаа жагсан ябаһаар»... 43 оной ноябриин 23 Эрдэни ЦЫДЕНОВ».

Энэ Эрдэни Цыденовэй һүүлшынь бэшэг байһан юм. Дайшалхы даалгабари дүүргэжэ ябатараа үбэлэй хүйтэн нэгэ шуургатай үдэр Эрдэни Цыденов баатарай үхэлөөр унаа һэн. Суг ябаһан нүхэдынь сэрэгшын ёһоор тэрэниие хүдөөлүүлээ. Иигэжэ жиирэй сэрэгшын, совет патриодой, комсомол хүбүүнэй түрүүшээр фронт дээрэ танк хюдадаг дивизиондо алба хэжэ ябатараа, удаань связист болоод, 381 стрелково дивизиин, мүн армиин газетэнүүдэй эдэбхитэй военкор ябаһан Эрдэни Зодбоевич Цыденовэй наһан миил хоритойдоо сахилгаан шэнги ялаб гээд таһалдаа бэлэй.

...Хэды ехэ бэлиг ухаа түгэлдэр, хурса хурдан, эрэлхэг зоригто олон түмэн хүбүүднай Эсэгэ ороноо хамгаалан баатарай ёһоор алдалан унааб даа! Эрдэнинэр. Та гурбан хүбүүд, таанадай һайхан нэрэнүүд, нютаг зоной залиршагүй зүрхэндэ хэтэдээ Эрдэни мэтэ үнгэтэн байхал.

Содном БАДМАЕВ.
1965 оной майн 6.

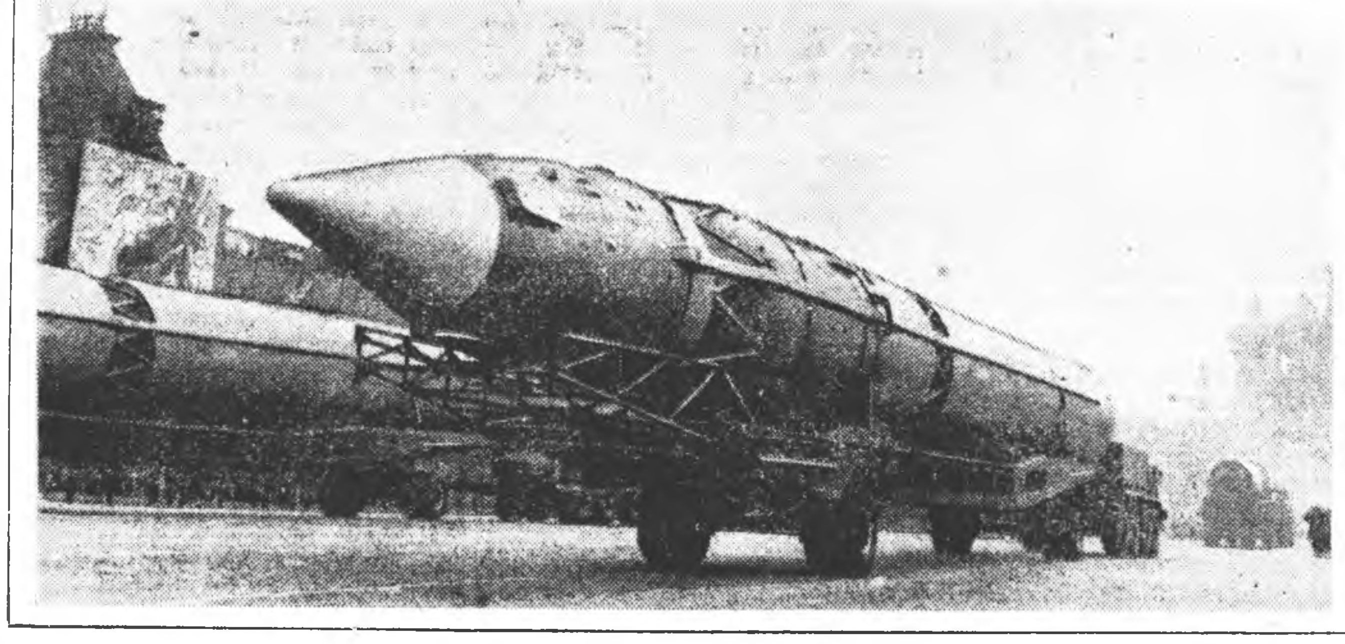

МОСКВА. Улаан талмай. 1965 оной майн 9. Агууехэ Илалтын болоһоор 20 жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: томо гэгшын орбитальна ракетэнүүд. Энэ ракетые түлхижэ ябадаг ракетэ хадаа «Восток», «Восход» гэжэ онгосонуудые замбуулинда гаргадаг ракетэнүүдтэй адли хүсэтэй юм. Эдэ ракетэнүүд хаанашье хүрэтэр ниидэхэ. Онсо шэнжэнь юун бэ гэхэдэ, ямаршье зүг шэглэлһээ алдуурангүй, дайсанай объектнүүдые сохижо шадаха. Ракетын урдаһаа хэгдэһэн хамгаалта тэрээндэ һаад ушаруулхагүй.

ТАСС-ай фото.

ТАҺАРШАГҮЙ ҺАГАБША

— СССР дайнай үедэ манай союзник байһан юм. Совет хүнүүд Даниин сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэдтэй адли хүсэл бодолой түлөө дайлалдажа, нацизмые илаһан байна. Хани ёһоор хандалсадагаа ходо мэдэрэгшэ һэмди. Советскэ Союз Германиие илаха, Даниие сүлөөрүүлхэ хэрэгтэ гол үүргэ дүүргээ һэн. Энээниинь манай орон хэзээшье мартахагүй...

Енс. ЛИЛЛЕЛУНД,
Даниин эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадаһан, эндэхи антифашистнуудай нюуса эмхиин хүтэлбэрилэгшэ байһан.

ДЭЛХЭЙЕ АБАРАГШАД

Гитлеровскэ фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ совет арадай түгэлдэр хүсэнэй табигдаагүй һаань, оролой газар, СССР эзэмдэгдэхэһээ гадна, мүн бүхы дэлхэй дундa зуун жэлэй үеын зэрлиг бүдүүлиг байдалда оруулагдаха һэн. Иимэ ушар тохёолдуулхагүйн тула совет арад улаан шуһаяа угаа ехээр адхаруулаа. Совет сэрэгшэд өөрынгөө ороной һандарһан хотонууд болон тосхонуудые, буудагдан алагдаһан ба зобоогдоһон олон мянган зониие хараһан байна. Тиигэбэшье, үһөөгөө нэхэхэ гэһэн мэдэрэлдэ эзэлэгдээгүй юм. Эдэнэр гитлеровскэ фашизмые һамна сохижо, олон арадуудта амгалан, сүлөөтэ байдал олгоо. Энэнэйнь түлөө Советскэ Союзда баясхалан хүргэнэбди.

Анна ЗЕГЕРС,
уран зохёолшо.

МЭРГЭН БУУДАГША

Батомунко Тугутов дайнай урда тээ Зэдын «Улаан-Бургалтай» колхозой барилгашан, мэргэн буудагша ангуушан байһан.

Дайнай эхилэн сасуу сэрэгэй албанда татагдажа, нүхэр Тугутов бусад нүхэдтэйгөө хамта сэрэгэй частьда эльгээтдэһэн байгаа. Ангууша хүн бууша ха юм. Тэрэниие мэдэһэн сэрэгэй часть Батомункые пулеметчик дэмы болгоогүй.

Удангүй фронт эльгээгдэжэ, дайсанай урдаһаа тулалдаа. Ленинэй нэрэмжэтэ хото—Ленинград хамгаалха зол тэрээндэ тудаһан байна.

Нүхэр Тугутов дайнда дүрбэ дахин шархатаа. Гээшье һаа, түрэл нютагаа бэе мэндэ бусажа ерэһэн байха юм. Мүнөө энэ нүхэрнай амгалан ажалай фронт дээрэ алдартай солотойгоор ажаллана.

С. ЖАПОВ.

Улаан талмай, 1965 оной майн 9. Агууехэ Илалтын
жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад.
ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Герой полковник К. Я.
лтын тугые үргөөд ябана. Хажуудань Советскэ Союзай запасай сержант М. А. Егоров болон запасай млад-
М. В. Кантария.

ТАСС-ай фото.

ДАЙНАЙ ХАРГЫГААР...

Улаан эшелонууд—сэрэгэй эшелонууд, хойно хойноһоо холбоотой юумэдэл, үдэр һүнигүй баруун тээшээ зуралзана. Улаан товарна вагон соо дүүрэн солдадууд, улаан сэрэгшэд. Вагоной тэг дундахи шэрэм пеэшэн шулуу нүүрһээр улайтараа түлигдэнхэй. Үһэдэ үлгөөтэй «Үрэмшөө» фонарь поездын түргэн ябадал дунда иишэ тиишээ дүүжэндэн һэнжэлзэнэ. Булад мөөрнүүдэй түерөөн дундуур солдадууд — сибириинхид сэрэгэй дуунуудые хангюурдана. Би өөрынгөө нютагай нүхэр хүбүүн Пордиев Дондогтой хамтадаа нэгэ вагондо оронхойбди, юундэб гэхэлэ, тэрэ бидэ хоёр нэгэ взводой солдадууд гээшэбди: тэрэмни нэгэдэхи отделениин, би—хоёрдохи отделениин. Наһан гэхэлэ, ахирхан даа, оройдоол арбан юһэтэйнүүд ябаабди. Эсэгэ ороноо хамгаалалсахаяа, хархис муухай фашистнуудтай амин голоороо тэмсэхээ баруун фронт зорижо мордообди, арбан юһэтэй хүбүүд, Шэтын областиин Хёлгын районой сэлгеэ сагаан Бада нютагай буряад хүбүүд. Ондоо вагонууд соо нютагаймнай үшөө гурбан хүбүүд ябана, маанар шэнги, хүршэ ород тосхонуудайнгаа ород хүбүүдээр хамта ябана. Тэдэнэр хадаа Цырендоржын Цыбен, Цыбигэй Бадмацырен, Эрхэтын Рыгзен. Үшөө Банзарай Гунгаа гэжэ хүбүүн манаараа суг ябалсажа шадаагүй, монтол худар эльгээгдэһэн байгаа.

1942 оной февраль. Худөө талаар үбэлэй хүйтэн ханхинана, зариман даа саһа бордоһоор шэдэлжэ, галзуу дошхоноор аашална. Шэтэ хотоһоо гарахадамнай наратай һайхан үглөөгүүр байгаа бэлэй. Мүнөө газаамнай харанхы балай һүни. Яабланай шэлые дабаад, Сохондо, Могзон, Хёлго станцинуудые үнгэрбэбди. Түрэһэн нютаг Бадамнай улам бүри ойртобо. Һүниин тэн үни үнгэрөөшье һаань, үргэһэ нойр хүрэнэгүй... Эшеломнай Бадын станцида ерэжэ тогтобо. Вагонойнгоо үүдэ сэлеэд, газаашаа шагаанабди. Газаамнай нөөхил харанхы балай һүни. Урдаһаамнай саһа бордоһон бөөн-бөөнөөр шэдэлбэ. Сэлгеэ сагаан Бада нютагнай һүниин харанхы сооһоо барайжа, сүхэрэнги уйтайгаар харагдаба. Нютагайхин, түрэл гарал хүнүүднай харагдабагүй—захяаемнай абажа үрдеэгүй янзатай.

— Таниха танихашгүй һаань, нэгэ хүндэ үгыш даа. Гэртэхиндэмнай дамжуулна аабза,—гээд би уншажа ябаһан ном дээрээ захяа тэмдэг бэшээд, Дондогтоо барюулбаб. Тэрэмни вагонһоо бүрд гүйжэ буугаад, станциин байшан худар гүйжэ ябашаба. Үнишье болонгүй һөөргөө орожо ерэхэдээ:

— Арбузов гэжэ танил ород үбгэнтэй дайралдажа, номышни үгөөб,—гээд баяртайгаар хөөрэбэ.

Паровознай үһа абажа дүүргэбэ хэбэртэй, эшелон байраһаа хүдэлжэ, улам саашаа түргэдэн, харанхы һүниин дундуур баруун зүг шэглэн табилуулба. Паровозой хоолойһоо ошо дүлэн улаабхин шэдэлжэ, бордоһото харанхы һүниие хаха зурана хэбэртэй. Дүрбэн модо ябаад байхадамнай гүнзэгы нойртоо баригдаһан түрэл нютаг Шэлэмнай харгын хойгуур харанхы сооһоо харлан барайжа харагдаба.

— Түрэһэн нютаг Шэлэмнай, баяртай! Түрэл колхоз «Ажалаймнай туяа», баяртай! Дахин уулзатараа баяртай! Дайгаа дараад, даагаяа һүулдээд, хүбүүдшни бусахал даа!..

Харанхы һүниин тэг дундуур сэрэгэй эшелон табилуулна. Улам баруулжаа, улам түргэнөөр табилуулна. Булад мөөрнүүд ханхинана. Яараха хэрэгтэй—хорото дайсаниие үй дэлдэ сохижо, түрэл һайхан оронойнтоо түб хото Москваһаа холодуулха хэрэгтэй. Сибириин шэрхи хүбүүд, дайша бүхэриг хүбүүд, яарагты! Булад мөөрнүүд ханхинагты, улам шангаар нэжэгэнэгты...

Буряадай республикын түб хото Улаан-Үдые үнгэрбэбди. Тиигээд мүльһэн хуягта баригдаһан Байгал үргэн далайе тойролгон, Ангара-дүүхэйнь эрьеэр хиидэлгэн. Эрхүү, Красноярск, Новосибирск, Омск, Свердловск, Казань, Москва... Шунахай фашистнар зада сохюулжа, Москваһаа гурба—дүрбэн зуу модо харюулагдаад байба. Москва шадар һүрөөтэй шанга тулалдаан болоо гэжэ мэдэхээр, ой модон шулга-нюлга һүрэнхэй, элдэб янзын техникэ үй бута сохюуланхай, ехэл аймшаттайгаар харагдана. Москваһаа саашаа хоёр зуугаад модо ябаад байхадамнай Калуга хото болобо. Тэд тэрээнһээ саашa поездоороо ябахын аргагүй, Белая мүрэн дээрэхи хүүргэ бомбодуулшаһан байба. Вагонуудһаа гаража, взвод взводоороо, рото ротоороо, батальон батальоноороо хүдөөгэй харгыгаар ябагалбабди. Агаарһаа дайсанда добтолуулхагүйн тулада, мүн дайсанда мэдэгдэхэгүйн тулада гансал һүниндөө ябаад, үдэртөө хүдөө тосхонуудта хорожо хэбтэнэбди. Үдэртөө саһан сагаан харгы дээрэ солдадуудай олоороо нэбшыжэ ябахань оройдоо харагданагүй, харин лэ ганса нэгэн машинанууд иишэ тиишээ хаа-яа гүйлгэлдэнэ. Үдэртөө тосхонуудта унтажа, эдеэлжэ амараад, боро хараа таһархатай сасуу дахинаа харгы дээрэ гаража, бүхэли һүниндөө гэшхэлнэбди. Үбэлэй һүниин ута хадань, үүр сайтар гэшхэлхэдээ нилээдгүй холо ябашанад хэбэртэйбди. Бүхэли һара шахуу ябагалбабди, хэдэн олон тосхонуудые үнгэрбэбди. Козельск, Мещавск хотонуудшье хойномнай үлэбэ. Урдамнай Сукиничи, Юхнов хотонууд. Тэндэ тон шанга тулалдаанууд боложо байнхай.

Зарим тосхонууд һандара бутара һүрэнхэй, галдууланхай, хэмгүй уйдхартайгаар үзэгдэнэ. Галдуулһан гэрнүүдэй пеэшэнгэй хоолойнууд ёдойлдожо, хара хүүргэдһэн соо умбажа харагдана. Энэ хадаа зэрлиг дайсанай хэһэн хорото хэрэгүүд. Эдэ бүгэдые харахадаа хоро үһөөнэй дабагдашагүй ехэ хүсэн сээжэ сэдьхэлдэмнай багтахаяа болёод, шүдэнэй забһараар газаашаа бурьялан гарана:

— Байзагты даа, хара нохосууд! Сибириин хүбүүд ошожол ябана! Таанар нохосуудһаа хоро үһөөгөө абахаяа нюдаргаяа зангидан ошожол ябана! Хүлеэжэ байгтылши, хүйтэн хүхэ сүүбэн шононууд!..

— Хүбүүдни, али нютагһаа зорижо ерээ гээшэбта даа? Аяар холын Сибирьһээ, Байгал далайн саанаһаа гү? Ай-яа-яа, яагааш холоһоо ябаа зон гээшэбта! Манай орон үргэн уужам даа, хүн зониинь олон даа. Эхэ ороноо хамгаалхаяа тэдэнэр бултадаа хүл дээрээ бодошоо! Иимэл ехэ хүсэнэй урдаһаа Гитлерһээшье байха шолмосууд тэнсэхэгүй,— гэжэ нэгэ тосхоной үндэр наһатай үбгэн ород хөөрэнэ, томо пеэшэнгээ түлижэ байгаад, хүгшэндөө шадалаараа туһалнa. Далаад наһатай хүгшэниинь бүдэрхэ тооной гүйжэ бүбэржэ ябаад, томо гуулин самовараа табина, томо хара горшоогто хартаабха хэжэ, пеэшэн соогоо шанахаяа табина. Тиихэ хоорондоо эжэлүүдгүй гоожоһон нёлбоһоёо урдахи фартугаараа аршаад, шэшэргэнэһэн хоолойгоор уйдхартай үгэнүүдые аргааханаар үгэлнэ:

— Аша хүбүүмни фронтдо алуулаа... Ехэ хүрьгэнэймни гэр барааень фашистнууд галдаа... Тэрэ хүрьгэмни партизан болоӝо ошоһон юм... Мүнөө хаанаш ябаа юм ааб даа? Алуулаа юм гү, али амиды юм гү? Улаан сэрэгэйхидтэеэ хамтаржа, урагшаа ябалсаа юм гү? Фронтдо дайлалдажа байгаа юм гү? Яаһыншье мэдэнэгүйбди.. Дуулданагүй...

Таанар хүбүүдни, тэрэ бузар дайсаниие сөхихысо сохигты, түрэл оронойнгоо газар дайдануудаа дээрэһээ түргэн намнагты...

Энэ айлай гэрынь һолоомон хушалтатай. Бүхыдөө энэ тосхоной гэрнүүд иимэ хушалтатай. Энэмнай хадаа Смоленщина. Ой модоной хомор хадань, эндэхи зон гэрнүүдээ һолоомоор хушадаг юм.

Овчинников командиртай манай отделени энэ үбгэн айлайда үнжэбэбди. Тиигээд боро хараа таһархатай сасуу буу зэбсэгээ, һомо гранадуудаа абажа, һандагай һүүхэ бололдон газаашаа гараад, үбгэн хүгшэн хоёртой гараа барилсан, юрөөл үгэнүүдынь дуулан хахасаад, взвод взводоороо жагсаалдаа жагсажа, үбэлэй һүниин харанхы худар шургажа, хүдөөгэй саһата харгыгаар улам саашаа, дайсанай урдаһаа дүтэлэн, нэбшын ошобобди. Мешавск хотын саанахи хасууритай, жодоотой, хуһатай, шэнэһэтэй ойе нэбтэлэн гаража, Дуброво тосхондо хүрэжэ ерэбэбди. Одоолшье ерэхэ газартаа ерэһэн хэбэртэйбди. Эндэ ойрохон фронт. Эндэ сэрэгүүдэй олон гээшэнь! Танкнууд, ухэр буунуудшье харагдана. Тэбхэр-тэбхэр брезент хушалтатай машинануудшье модон доогуур, нюуса далда газарта хоронхой. Эдэмнай дайсаниие айлгахын ехээр айлгадаг, һүрдөөхын ехээр һүрдөөдэг, хюдахын ехээр хюдадаг суута «Катюшанууд» ха юм! Тэдэнэй сахилгаан шанга залпнуудые һаналшье харагдаа бэлэй. Һүрөөтэйшье, аймшаттайшье, хүсэтэйшье гээшэнь аргагүй!

Дуброво тосхондо үүр сайха болотор хорожо хэбтээд, зүүн зүгһөө гэгээ орожо байха үеэр урагшаа таруугаар нэбшын дабшажа, хасууритай, жодоотой ойн захаар саһан траншей, окопнууд соо хороһон дайсанай урдаһаа добтолжо оробобди. Урдамнай сагаан шэрэтэй танкнууд түрүүлэн ябана, гал дүлэ сахилуулан, ухэр буугаараа ябуул дундаа буудана. Хойномнай манай артиллери, тэнгэриин дуугарһандал, залпнуудаа хунхинүүлнэ. «Катюшанууд» сахилгаан һомонуудаа дээгүүрнай зуралзуулна. Үүр сайжа, оршон тойрон улам бүри гэрэлтэй болоно. Манай сэрэгүүд хэдэн мянгаадаараа саһан талаар нэбшын ябана. Ойн захаар хорожо хэбтэһэн дайсан буудалгаяа шангадхаба: пулемет, автомадуудай гэрэлтэдэг һомонууд хажуугаарнай зуралзан, эшхэрэлдэн гарана, ухэр буу, миномедүүдай томо томо һомонууд эндэ тэндэ бөөн ехэ саһа, шорой дэлбэлэн, гал дүлэ сасарган тэһэрнэ... Манай зэргэнүүдтэ хоролто болоӝо захалба. Шархатаһан, алууլһан нүхэднай газар тэбэрин, улаан шуһаяа урадхуулан унана. Эхэ оронойнгоо түлөө, арха сүлөөгэй түлөө дуһал дуһалаар шуһаяа адхаруулна, ами бэеэ гамнангүй, түрэл Совет гүрэнэйнгөө алтан мандалда үргэнэ... Түмэр хүрзөөрөө саһа хонхойлгон хэбтээд, дайсанай урдаһаа нюдэ шудэ балай буудаанабди. Тиигээд:

—Эхэ оронойнгоо түлөө, партиингаа түлөө, урагшаа!—гэһэн команда доро дахинаа нэбшын бодожо, «ура» хашхаралдан, урагшаа зуралзанабди...

Дайнда ороһон маанарай—Байгалай үмэнэхи хүбүүдэй, арбан юһэтэйхэн хүбүүдэй түрүүшын дайшалхы үдэр иигэжэ эхилээ һэн. Дайнай газар гэшхэһэн, дариин үнэр абаһан түрүүшымнай үдэр, Байгалай үмэнэхи хүбүүдэй, арбан юһэтэйхэн хүбүүдэй хатуужажа эхилһэн түрүүшынмнай үдэр...

Зүүн зүгһөө огторгойн хаяа гал дүлөөр сорьбхилжо улаан наран мандаба, дайшалхы илалтыемнай гэршэлһэн үбэлэй улаан наран.

Б. МУНГОНОВ.

АТАРШАЛГА

тулалдаха хэрэг-
иссарай хэлэһэн
ушко һанаад. шу-
уралаа долёо-
итлерай бүхы ар-
ансаараа тэмсэжэ
ааха»— гэжэ до-
шообхилнэ.
ошо офицер хёр-
байна. Теэд не-
уудта абааша-
, һубшөөгөөгүйень
Петрушко руу

отрядай байдаг га-
ажа үгэхэ гүш,
гээд бадашаба.
тюбь Петрушко.
лэ холоһоо адаг-
Паша хажуу-
тохоногоороо түл-

абаашабал, харана
зөбүүрхэнгеэр

руу хаража байһан
гэжэ харюусаба-
шэ тиишээ найг-
урда арайхан лэ
гоо гансагалан,
ябана. Зэргэлээд
офицер, үшөө хоёр
Бэшэ немецүүд
ябана. Тэдэ
тойроно. Ми-
бүри доошоо бо-

Петрушко, офицер, мүн бусад немецүүд Паша Михась хоёрой хажуугаар ябаад гараба. Петрушко тэрэл янзаараа толгойгоо гансагаланхай.

— Ши түргэхэн ошожо лагерьтаа дуулгалши, Би Петрушкые буудажа алахамни,—гэжэ Паша Михасьтаа хэлэбэ.

— Буудаад лэ үзөөрэй. Тиигээ һаа шишье, бидэшье барандаа хосорхобди. Би эндэһээ мүлхижэ гараад, лагерьтаа ошожо дуулгаһууб. Ши буудангүй, миин лэ эдэнэй хойноһоо хаража байгаарай,—гээд Михась Пашын хүзүүе аалиханаар нюдараад абана.

Петрушко немецүүдые минэтэй газар уруу абаашажа ябана гэжэ Михась элеэр хараба.

Михась Паша хоёр шэрэнгиһээ гараад, аргааханаар немецүүдэй хойноһоо дахажа ябана.

Петрушко тэрэл зандаа толгойгоо гансагалан, уруугаа харaад ябана. Немецүүдые дахуулаад минэтэй газар уруу сэхэ орошобо.

Саашаа юунэйшье болоһые Михась Паша хоёр харабагүй.

Минэнүүдэй тэһэрхые дуулаад, эдэ хоёрнай жалга руу оробо. Олон минэ тэһэржэ, ой модон сүүряаташаба. Газар дороһоо гал түймэр гаража байһандал үзэгдэнэ...

— Ошоёбди,— гэжэ отрядай командир Кирилл хэлэбэ. Тиигээд Кирилл, Иванович, Паша гурбан жалга соогуур ябажа, минэнүүдэй тэһэрһэн газарта ошоно. Минэнүүдэй хаагуур табигдаһые бултадаа мэдэхэ байбашье, Михасинь минэ бэдэрдэг юумэ бариад, бэшэнэйнгээ урда түрүүлэн ябана. Тиигээд тэдэ абаһаар Петрушкые харажархиба. Ная-ерэн немецүүдэй алуулаад хэбтэхые манайхин обёорногүй, харин Петрушкыел гансаарынь харана. Телогрейкэнь хүрин улаан шуһаар будагдашанхай, бороо́бтор үнгэтэй үһыень һэбшээ һалхин үлеэнэ. Амигүй нюдэдынь хараһан зандаашье һаа, тойроод юунэйшье болоӝо байхые обёорногүй.

Петрушкын ямар даруу зантай, һайн һанаатай. ямар нюдэтэй байһые Кирилл һанаба. Хүнүүдэй урда зэмэтэй юумэ шэнги, Петрушко ходол эшэһэн гайхаһан хэбэртэй ябагша бэлэй. Бишыхан бэетэй Петрушкын казарма соогоо, стул дээрэхэнэ һуугаад хубсаһаа хадхадагые Кирилл һанана... Нюурынь шархатаагүй дээрэһээ, Петрушко амиды шэнги хэбтэбэ. Миил юумэнһээ торожо унаад, хэбтэһэн мэтэ үзэгдэнэ. Теэд арюун нангин хэрэгэй түлөө унаһан Петрушко эндэһээ үндын бодохогүйшье һаа, алдар нэрэнь хэтэ мүнхэл!

(АПН).

ЛЕНИНГРАД. 1941 оной сентябрь. Кировскэ заводой хүдэлмэришэд сэрэгэй занятида ошожо ябана.

ТАСС-ай фото.

ШУХАГ АРГА

Энэ ушар Горький городой 38-дахи больницада болоо. Людмила Линникова сонхын хажууда зогсон, үбгэнөө үдэшэжэ байтараа гэнтэ һалд унашаба. Зүрхэнэйнь сохисо тогтошоо. Медицинскэ сестра Анна Аврова гүйжэ ерээд, түрүүшын туһаламжа үзүүлбэ. Амаяа Людмилын уралда дүтэлүүлэн амилжа, уушха руунь агаар оруулһан байгаа. Һүүлээрнь врачнууд зүрхэндэнь удаахан массаж хэбэ. Теэд зүрхэниинь сохихо юумэ бэшэ. Магад, жэлэй урда тээ хэгдэһэн хүндэ операцинь нүлөөлжэшье болоо. Хүлэйнь хурганууднаа эхилээд аймшагтай хара толбонууд бии болобо.

Уршагта аюулай эхилһэнһээ хойшо хоридохи минутын ябажа байхада, искусственнаар амилуулха оньһо тодхобо. Зүгөөр энэньшье туһа хэбэгүй. Зүрхэнэйнь шурбэһалиг бүридэлэй халта татагасахыень лэ кардиоскоп харуулба. Энээниие фбирилляци гэжэ нэрлэдэг юм. Иимэ ушарнуудта зүрхэ руунь электрын ток оруулжа, зүрхыень хүдэлгэхэ дефибриллятор гэдэг прибор хэрэглэдэг. Теэд тушаан болохоодоо тиимэ оньһон дүтэ нааша үгы байба.

Врачнууд Игорь Соловьев, Василий Мурашко хабтагархан түмэрнүүдые зүрхэн дээрэнь табижа, 127 вольттой переменнэ тогой сетьдэ холбобо.

Түрүүшын, хоёрдохи туршалга... Имагтал гурбадахи туршалгын үедэ зүрхэниинь хүдэлжэ эхилбэ. Людмилын зүрхэн 43 минутын турша соо хүдэлөөгүй байгаа.

— Үсөөн бэшэ иимэ ушарнуудта «клиническэ үхэл» гэһэн үгэнүүд хэрэглэгдэдэг,— гэжэ энэ амидыруулгые хүтэлбэрилһэн профессор Александра Матусова хэлэнэ.—Теэд энээнэй зүб, буруунь мэдэгдэнэгүй. Шуһанай эрьесынь таба минутын таһалдалда ороходо, ураг тархидань айхабтар ехэ хубилалтанууд болодог юм. Хэрбээ врачнуудай халта удаараа һаань, энэ сагай алишье минутада үхэл хүрэжэ ерэхэдээ болохо байгаа.

Үбсүүндэ операци хэдэг элитэ мэргэжэлтэ, СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин гэшүүн-корреспондент Борис Королев иигэжэ мэдүүлээ:

— Энэ хадаа шухаг ушар болоно. Сэхыень хэлэхэдэ, энээнэй урда тээшье тусгаар приборгүйгөөр иимэ арга хэгдэһэн байха, зүгөөр сэлимэл зүрхэндэ гү, али амитадта. Горький городой врачнууд үбшэн хүниие аргалха зоримгой алхам хэжэ, амжалта туйлаа.

Мүнөө Линникова эдэгэнхэй.

Григорий ЗАХАРОВ,
АПН-эй корреспондент.

ВАРШАВСКА ДОГОВОРОЙ

10 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУҺАДА —

Арбан жэлэй саада тээ 1955 оной майн 14-дэ Европын найман социалис оронуудай правительствануud Польшын ниислэл хотодо хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай договор баталһан юм. Энэнь Варшавска договор гэжэ нэрэтэй болоо һэн. Энээндэ гараа табиһан социалис гүрэнүүд энэ договороор политическэ болон сэрэгэйнгээ холбоое бэхижүүлһэн, али али талынгаа үргэн харилсаа холбооной эрхэнүүдэй үндэһэ тодорхойлһон, аха дүү арадуудай, арминуудай хоорондохи хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ зохисотой арга боломжонуудые байгуулһан юм.

Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай энхэ тайбанаар зэргэ оршон һууха ленинскэ гурим ёһые хэлбэришэгүйгөөр баримталан, социализмын оронууд дэлхэйе харша бүлэглэлнүүд болон блогууд болгохо гэжэ оготолон оролдодоггүй гээшэ. Эзэрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгэй бэлэдхэлдэ харюу болгон, мүн тэрэ үедэ үһөө мэеэгээ нэхэгшэ Баруун Германиин хархис Хойто Атлантическа бүлэглэлдэ (НАТО) ороходонь Европодо сэрэгэй аюулай улам шангадахадань, Варшавска договорой организаци байгуулха баатай бологдоһон байгаа. Энэ хадаа харюугай хэмжээн болоһон юм.

Мүнөө үедэ империалис гүрэнүүд олон талын хабаадалгатай НАТО-гой ядерна хүсэнүүд гэдэгые байгуулжа, Бонной үһөө мэеэгээ нэхэгшэдэй гарта атомна зэбсэг барюулха һэдэлгэ хэжэ байна. «Урагшаа добтолхы стратеги» гэдэг сэрэгэй хараа шугамые бундесверэй хүтэлбэрилэгшэд нэгэ шухала гурим ёһон гэжэ тоолоходонь энэ аюулынь бүришье ехэ болоно бшуу. Сэрэгэй энэ политикын ёһоор Европодо ямаршье сэрэгэй тулалдаанай болохотой сасуу ядерна зэбсэг хэрэглэгдэхэ юм ха. Тэрэнһээ гадна, Бонной сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэд Германска Демократическа Республикын, Чехословакиин Социалис Республикын хилэнүүдые зүбшаад, атомна минэнүүдһээ бүһэнүүдые хэхэ уршагта түсэб бэелүүлхэ һанаатай юм ха.

Эзэрхэг түримхэй сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хамжаһан өөһэдынгөө ханинарые хэрэглэн, США-гай империалистнууд уласхоорондын байдалые улам шахардуу шанга болгоно, дэлхэйн элдэб районуудаар сэрэг дайнуудые үүсхэнэ. Эдэнэр баатарлиг Кубада эсэргүү харата муухай аашануудаа болюулнагүй, бэеэ даанги мүн бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсана, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха гэжэ оролдоно. Индохитадта Холбоото Штадуудай улам үргэдхэжэ байгаа эзэрхэг түримхэй добтолгонууд, Урда-Вьетнамай арад зондо эсэргүү хорото газууд болон напалм хэрэглэхэдэнь, мүн Вьетнамай Демократическа Республикын газар дайдые хорото муухайгаар бомбодоходонь эб найрамдалда дуратай бүхы дэлхэйн арад зон дураа гутана, шоо үзэнэ, шобто харана.

Эзэрхэг түримхэйшүүлэй бүлэглэлдэ зүрюулжэ байгуулагдаһан энэ организаци хадаа Америкын империалистнуудай эзэрхэг түримхэй һанаашалгануудай зам хааха һүр хүсэтэ хаалта болоно, договорто хабаадагша оронуудай аюулгүй байдалые хангаха найдамтай хэрэм мүн, Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ шухала баримта болоно гэжэ Варшавска договор баталһанһаа хойшонхи 10 жэл эли тодоор харуулжа байна. Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй болон, мүн бусад социалис оронуудай эрид шууд ябуулгануудые хэһэнэй ашаар империалистнуудай эзэрхэг түримхэй аашанууд оло дахин сарагдаһан, эдээнэй тохёолдуулһан дэлхэйн шэнэ дайнай аюул усадхагдаһан байгаа.

Варшавска договор хадаа энээндэ ородогшье гүрэнүүдэй, энээндэ хабаададагшьегүй оронуудай политическэ, экономическа болон бусад асуудалнуудые адли тэгшэ эрхэтэйгээр бэе бэеэ хүндэлэлсэн, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгтэ хамааралсангүйгөөр шиидхэхэ арга олгодог байна. Энэ договорто ороһон гүрэнүүд өөһэдынгөө арадуудай амгалан тайбан байдалые хамгаалхын, эдэ оронуудай хилэнүүдые, газар дайдые ойроо хүртэшэгүйгөөр аршалха, эзэрхэг түримхэй добтолгын болоо гээшэ һаа, бэеэ аршалан хамгаалха зорилгоор хамтын хэмжээнүүдые абаха гээд энэ договор соо хараалагданхай.

Варшавска договорой дээдын орган болохо политическэ консультативна комитедэй заседанинууд дээрэ шухала шухала асуудалнууд шиидхэгдэдэг байна. Жэшээнь, байгша оной январиин 19—20-до Варшавада болоһон һүүлшынгээ заседани дээрэ олон талын хабаадалгатай НАТО-гой оронуудай ядерна хүсэнүүдые байгуулха түсэбүүдтэй дашарамдуулан гараһан асуудалые, мүн эдээнние бэелүүлээ гээшэ һаань, амгалан тайбан байдалда тохёолдожо болохо хойшолонгууд тухай—энээнтэй хамта гараһан шэнэ байдалые политическэ консультативна комитет зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Эб найрамдалай хэрэгтэ харша олон талын хабаадалгатай ядерна хүсэнүүдые байгуулха аюултай түсэбүүдээ НАТО-гой оронуудай бодотоор бэелүүлээ гээшэ һаань, Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүд өөһэдынгөө аюулгүйе хангаха талаар хамгаалгын шухала хэмжээнүүдые абаха баатай болохо гээд толилогдоһон коммюнике соогоо энэ аюулта түсэбүүдэй авторнуудта шанга һануулга хэһэн байна. Гадна эб найрамдалые бэхижүүлхэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха хэрэгтэ туһалха, мүн бусад асуудалнуудаар гол шухала дурадхалнууд коммюнике соо заагданхай. Варшавска договорой оронууд НАТО-гой гэшүүн-гүрэнүүдтэй бэе бэедээ добтололсохогүй тухай пакт баталхаар бэлэн байһанаа политическэ консультативна комитет дахин һануулһан байна.

1955 ондо Варшавска договорые баталжа байхадаа энээндэ хабаадагша гүрэнүүд хамтын зэбсэгтэ хүсэнүүдые, эдэ хүсэнүүдтэ нэгэдэмэл командовани байгуулха асуудалнуудые мүн лэ шиидхэһэн байгаа. Политическэ консультативна комитедэй баталһан заабаринуудай ёһоор, нэгэдэмэл командованиин эрхэ ба үүргэ, хамтын зэбсэгтэ хүсэнэй штаб тодорхойлогдоһон юм. Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүдэй нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагшаар 1960 онһоо Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко хүдэлжэ байнхай.

Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай саг үргэлжын анхарал оролдолгын ашаар, бэе бэедээ туһалалсаһанай ашаар Варшавска договорой гүрэнүүдэй арми эмхидэлэй бүридэлэй талаар, сэрэгшэдые мүнөө үе сагай зэбсэгээр хангаха талаар ехэ амжалта түйлагдаа, сэрэгшэдые һургаха хэрэг һайжараа. Эдэнэр мүнөө тон эрхим танкнуудтай, бронетранспортёрнуудтай, артиллеритэй болонхой. Агаарай сэрэгшэдые түгэс зэбсэгээр хантаа, зенитнэ ракетэнүүд, абяанһаа түргэн шуумайдаг самолёдууд—истребительнүүд, мүнөө үеын радиолокаторнууд бии юм.

Аха дүү оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүрин түгэс болоһые тодорхойлһон зарим тэды тоо баримтануудые харуулая. Болгариин арадай армиин дивизиин нэгэ доро буудаха шадалынь хоёрдохи дэлхэйн дайнай үеынхидэ орходоо таба дахин дээшээ болоо, тэрэнэй дабшаха шадалынь 6—7 дахин түргэн, хурдан болоо. Тиихэдэ Венгриин арадай армида техническэ сэрэгшэд бүхы армиинь 60 процент болонхой. 1955 онойхитой сасуулбал, Польшын сэрэгэй бүхы танкова, самолётно двигательнүүдэй һүр хүсэн хоёр дахин ургаа. Чехословакиин арадай армиин мотострелково нэгэ дивизидэ техническэ зэбсэгжэлтэй найман элдэб подразделенинүүд хүртэнэ, армиин бүхы командирнуудайнь 32 процентнь инженернүүд болон техничүүд болонти.

Нэгэдэмэл командовани соогоо үнгэргэдэг зүблөөнүүд, хүтэлбэрилэгшэдэй бэе бэетэеэ зүбшэлгэ, мэргэжэлтэдэй сугларалга, сэрэгшэд болон штабуудые бэлэдхэхэ талаар дүй дүршэлөө андалдалга—эдэ бүгэдэ хадаа аха дүү арминуудай сэрэгэй бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай. Түсэбэй ёһоор хамтын элдэб һуралсал хэгдэдэг. Сэрэгэй эдэ һуралсалда хэдэ хэдэн оронуудай арминуудай командовани, штабууд болон сэрэгшэд хабаадуулагдадаг гуримтай. Жэшээнь, Германида байһан совет сэрэгшэдэй ГДР-эй национальна арадай арми хоёрой хоорондохи хамтын сэрэгэй һуралсал мүнөө жэлдэ Германска Демократическа Республикын газар дээрэ хэгдээ һэн. Варшавска договорой бусадшье оронуудай арминуудай сэрэгшэдые һургаха иимэ һуралсалнууд эмхидхэгдээ һэн. Иимэ һуралсал хэжэ байхадаа аха дүү сэрэгшэдэй хоорондохи сэрэгэй хани барисаан улам бэхижэнэ.

Варшавска договорой оронуудай арминуудай хоорондо хани харилсаанай элдэб холбоо барисаанууд байгуулагданги. Сэрэгэй делегацинууд болон дайшалхы корабльнууд бэе бэедээ айлшалалсадаг гуримтай болонги. Сэрэгэй һургуули хэхэдээ бэе бэеэ урилсадаг, спортивна хэмжээ ябуулга үнгэргэдэг, һуралсалай шэнэ ном, литература андалдадаг, кинофильмүүдые абалсадаг гэхэ мэтэ болоно.

ГДР-эй, Польшын, Венгриин газар дайда дээрэ саг зуура байһан совет сэрэгшэд социалис интернационализмын үндэһөөр эдэ оронуудай сэрэгшэд болон арад зонтой ёһотой аха дүүгэй хани харилсаа байгууланхай. Манай солдадууд, сержантнууд болон офицернууд аха дүүгэй арминуудай сэрэгэй алба хэгшэдтэ шэнэ техникэ болон зэбсэг шудалха хэрэгтэнь туһалдаг, сэрэгэй болон политическэ бэлэдхэлэй талаар дүй дүршэлөө андалдадаг гуримтай. Совет сэрэгшэд арад зоной ажал хүдэлмэридэ хабаадалсадаг, хани барисаанай үдэшэнүүдые хамтадаа үнгэргэдэг болонхой.

Германска Демокр
публикын, Польшо
газар дээрэ совет сэр
зуура байһан ушар
Польшын, Венгриин
нуудай эрилтын ёһоор
говорой оронуудай
хамгаалгын хэмжээнүү

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэ
жүүлэн һайжаруулха
договорой оронууд
тохёолдуулнагүй. Энэ
ямар нэгэн гүрэндэ гү
рэнүүдтэ эсэргүүгээр
бэшэ юм. Хойто Атла
(НАТО) болон империа
эзэрхэг түримхэй сэр
лэглэлнүүдһээ эгээл
ондоо илгаатай. Бү
оролсоходонь хамаагү
далай хэрэг аршалхы
хэ дуратай ямаршье
энээндэ орожо шадаха
Варшавска договор соо

Варшавска договор
гүрэнүүдһээ, социалис
тэрэнэй зэбсэгтэ хүсэ
гэй аюул гарадаг бэша
хэ байдалда сэрэгэй
ламта хадаа империал
рүүн Америкын импер
но. Энэ түбиин импери
дэлхэйн хархис хүсэнэ
римхэйшүүлэй, дайн
болонги.

Арбан жэлэйнгээ ой
байгаа Варшавска дого
заци хадаа энээндэ ор
оронуудай аюулгүй бай
рамдалые аршалан ха
бэхижүүлхэ хэрэгые
хангажа байдаг юм.

Генерал-майор П.

Улаан-Үдын «Победа» гэжэ оёдолой комбинадай Наталья Ивановна Тармаевагай хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай бригада комбинадай түрүү бригадануудай нэгэн юм. Энэ бригадын оёһон хубсаһан ходол шанартай, голодоһо гаргаха гэжэ байдаггүй. Эдэнэр халаан бүриингөө даабари 110—115 процент хүрэтэр дүүргэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Тармаева (дундань), эсхэгшэ Гаськова (баруун гарһаа) бригадатаяа хамта оёһон хубсаһанай шанар шалган байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ТҮРҮҮ ҺУУРИ УРЯАЛНА

Футболоор зургаадахи зонын «Б» класста наададаг мастернуудай дунда үнгэргэгдэжэ байгаа СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөнэй 2-дохи наадалга дүүрэбэ. Энэ наадалга ямар үрэ дүнтэйгөөр үнгэргэгдэбэб? Юһэн наадaнай табанайнь тэнсэһэн ябадал хадаа командануудай хоорондоо шанга тэмсэлтэйгээр туласалдадаг болоһыень тэршэлнэ. Наада харагшад өөһэдынгөө дурата командын һайнаар наадажа шүүхыень хүсэбэшье, зарим ушарта бэрхэ командатай наадаад тэнсэшэхэдэнь һаналаа ханадаг. СКА (Хабаровск)—«Луч» (Владивосток) хоёрой наадалга 0:0, «Забайкалец» (Шэтэ)—«Шахтер» (Прокопьевск) 2:2; гурбан наадалгада адлихан үрэ дүнтэй, 1:1 тоотой байгшад «Амар» (Благовещенск)—«Торпедо» (Томск), «Торпедо» (Рубцовск)—«Машиностроитель» (Павлодар), «Цементник» (Семипалатинск)—«Темп» (Барнаул) гэгшэд болоно.

Красноярскын «Локомотив» Кемеровэй «Химигтэй» наадахадаа 1:2 тоотойгоор шүүгдэ. Тиихэдэ «Восток» (Усть-Каменогорск) «Ангарые» (Эрхүү) 1:0, «Сибсельмаш» (Н-Сибирск) — «Стартые» (Ангарск) 2:1 тоотойгоор шүүһэн байна. Эсэсэй эсэстэ «Армеец» Новокузнецкын «Металлургые» илаа.

Үнгэргэгдэһэн наадануудай һүүлдэ туд бүридөө 4—4 очкотой болоһон «Восток» тоогойнгоо талаар 5:0, «Армеец» 6:2, «Сибсельмаш» 4:2 түрүүлжэ ябана. «Армеец» командамнай удаадахи наадалгаяа өөрынгөө талмай дээрэ Кемеровэй «Химик» командатай үнгэргэхэнь.

СССР-эй кубок абахын түлөө ээлжээтэ наадалга Улаан-Үдын талмай дээрэ «Амар» (Благовещенск) командатай болохоор багсаагдаһан байгаа. Гэбэшье, «Армеец» гэжэ футболой федераци манда иигэжэ мэдээсээ: кубогой түлөө ээлжээтэ уулзалга «Темп» командатай болохо гэгдэһэн байна. Энэ наадалгын хэзээ, хаана болохо байһаниинь даб дээрэ манда мэдэгдээгүй.

Л. БОБЫКИН.

БАР ХҮСЭТЭНЭЙ БАРИЛДА

Буряад барилдаагаар болоһон мүрысөөн дүүрэбэ. Майн 8-да «Динамо» ДСО-гой спортын зал соо шалгаран гаралгын мүрысөөн болоо. Финалда гараха эрхын түлөө 60 бүхэшүүл хүсэеэ туршалсаа.

Тиигэжэ финалда шагнуур бүхэнһөө 3—4 хүн гараһан байна.

Хүнгэн шэгнүүртэй бэетэнэй дундаһаа буряад барилдаагаар республикын түрүү һуури эзэлгэдэ оло дахин хабаадаһан багшанарай институдай студент Александр Базаров нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Хоёрдохи һуури Вячеслав Болтохонов (технологическа институт), гурбадахи һуури Михаил Доржиев (Баргажан) гэгшэд эзэлээ.

Дундуур шэгнүүрэй бэетэн сооһоо СССР-эй спортын мастер В. Баймеев түрүү һу
мүрөөрөө эзэлээ. Гэз
рэ өөрынгөө шагнуу
тэй барилдаагүй. Тии
нарай институдай сту
новые, хүдөө ажахы
студент Степановые

Хүндэшэг бэетэн
дэбисхэр дээрэ гара
Ошоров (хүдөө ажахы
Василий Хаханов
институт) хоёр бар
сэбэ. Ошоров Хахан
хоёрые илажа, нэгэ
гараһан байна.

Хүндэ бэетэн сооһ
Грудинин (багшанар
шалгарба. Бэеэр том
тэй бүхэнүүд Михее
Лаврентьев гэгшэд һа
рөөгүй.

В. ГА

УЛАРИЛАЙ АРБА ХОНОГОЙ ШЭНЖЭЛ

Майн түрүүшын арбан хоногто республикымнай газар дайда дээрэ эхэнхидээ үүлэ багатай, тунгалаг байгаашье һаа, зарим районуудта бүрхэгшэг, дулаан, шииг нойтогүй уларил байба.

Арбан хоног соо үзэгдэһэн агаарай дулаанай дунда зэргын хэмжээн 7—9 градус байгаа. Тэрэнь нормоһоо 1—4 градус дээрэ болоно. Яруунын районда хүйтэншэг байһан. Тэндэ арбан хоногой дунда зэргын дулаан 3—4 градус, Баргажан голдо 5 градус (нормо соогоо) байгаа.

Арбан хоногой хоёрдохи хахадта дулаарад гээ. Дулаан агаарай сүүдхын дунда зэргын хэмжээн 10—13 градус хүрөө. Үдэртөө 23—27 градус хүрэтэр дулаарһан уларил республикын урда районуудта үзэгдэбэ. Бусад районуудта 17—22 градус байһан байна.

Арбан хоногой түрүүшын хахадта ойро зуура хүйтэрэд гээд абаа. Тиихэдэнь урда районуудта —5—8, хойто районуудта 11—13 градус хүйтэн үзэгдөө.

Һулагүй шииг нойто ороо. Кабанскда, Могойтодо 7—10 миллиметр, Горячинскда, Баргажанда 14—15, Түнхэндэ 21 миллиметр үһатай шииг унаа. Олонхи аймагуудта 1—2 миллиметр хэмжээтэй бороо ороо.

Бороо хура татаг
аймагта һалхилад
Хяагта, Бэшүүр, Та
банск, Ново-Селенги
Улаан-Үдэ, Түнхэн,
һалхин хирэ хирэ бо
дэһэн байна. Тиимэ
рай хурьһэнэй шииг
гэбэ.

Арбан хоног соо
урда болон түб рай
рай хурьһэн дун
сантиметр гүнзэгы
лаа. Эдэ үдэрнүүдтэ
хозуудта эртын оро
малнуудай тарилга
лэгдэһэн байна. Го
саахарай свёкло та
Оройн ургамалнуу
хурьһэн бэлэдхэгдээ.

Сабшалан болон
газар үһалха хүдэл
той саг ерээ. Юуб
мүльһэн хайлажа, һа
урдаа. Ногоон бара
эхилээ.

Республикын урд
хартаабха тарихаар
лаан үдэрнүүд ерэжэ

Арбан хоногой һ
рил улам наашарг
лааралга дунда зэрг
3—4 үдэрөөр түрүү

Ин.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

Коммунистнууд илалта түйлаба

РИМ, майн 12. (ТАСС). Римини хотодо (Романиин область) муниципальна һунгалтын болохо үедэ коммунистнууд ехэ илалта түйлаа. ИКП-гэй кандидадууд 28 мянган дуу (ниитэ тоогой 44,1 процент) гэхэ гү, али муниципальна советтэхи 40 һууриин 19-ые абаба. 1961 оной һунгалтын үедэ компарти 20.808 дуу (39 процент) гэхэ гү, али 16 һуури абаһан юм.

59 САМОЛЁТ УНАГААГДАА

ХАНОЙ, майн 12. (ТАСС). Энэ жэлэй дүрбэ һарын турша соо Лаосой арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд американска 59 самолёдые буудажа унагааа. ДРВ-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй газетэ—«Куан Дой Нян зан» эдэ мэдээнүүдые тунхаглаха зуураа, унагаагдаһан самолёдуудай дунда «В—57» гэжэ стратегическэ хэдэн бомбардировщик, «В—105» гэжэ истребительнүүд бии байгаа гээд тэмдэглэнэ.

Ирак ФРГ-тэй харилсаагаа таһалба

БАГДАД, майн 12. (ТАСС). Германиин Федеративна Республикатай дипломатическа харилсаагаа таһалха шиидхэбэри Ирагай правительствын гаргаһан тухайда мүнөөдэр Багдадай радио соносхоо. Багдадтахи Баруун Германиин посольстводо Ирагай МИД-эй энэ үглөөтүүр барюулһан ното соо иигэжэ хэлэгдэнэ: Израильтай дипломатическа харилсаа тогтоохо гэжэ ФРГ-гэй правительствын шиидхэһэниинь харилсаагаа таһалха шалтагаан болобо гэжэ тэндэнь хэлэгдэнэ.

Таун-Холлдо митинг болобо

НЬЮ-ЙОРК, майн 12. ТАСС-ай корр. Л. Величанский иигэжэ дамжуулба: Германска фашизмые дараһаар 20 жэлэй ойе тэмдэглэхын тула Таун-Холлдо сугларһан хэдэн мянган американецуудай үмэнэ үсэгэлдэр союзна арминуудай урдын 2 солдат үгэ хэлээ.

Тэдэнэй нэгэн, Совет Армиин офицер ябаһан, мүнөө Вашингтондохи СССР-эй посольствын нэгэдэхи секретарь Алексей Степунин дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ совет, американ арадуудай хоорондохи үрэтэй һайн харилсаа холбоон тухай, совет хүнүүдэй гайхамшаг баатаршалга тухай, дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ хархис этэгээдүүдэй гэмээр СССР США хоёрой хоорондын харилсаанай зүришэлдөөтэйгөөр хүгжэһэн тухай хэлээ.

Дайнда хабаадаһан ондоо нэгэ түлөөлэгшэ—американска армиин офицер ябаһан, мүнөө «Марзани энд Манселл» гэжэ номой хэблэлэй президент Карл Марзани гэгшэ совет арадай угаа ехэ гэмтэл хохидол үзэһэн тухай, совет хүнүүдэй баатаршалгые американецуудай сэхээр гайхадаг, мэдэрдэг байһан тухай дурдаба. Гэхэ зуура дайнай хойто тээхи 20 жэлэй турша соо элдэб хардалга гүрдэлгэ хэжэ, тэдэ мэдэрэлнүүдые американ арадай сэдьхэл бодолһоо зайсуулха һэдэлгын гаргагдаһан тухай хэлээ. Тэрэшэлэн хүйтэн дайнай уг шалтагаанууд тухай, амгалан байдалда дурагүйшүүлэй аашанууд тухай, Зүүн-Урда Азида, Карибска далайн оршондо хэгдэжэ байгаа американска эзэрхэг түримхэй ябуулга тухай Марзани хэлэбэ. 20 жэлэй урда тээ американ солдадай формо үмдөөд, Европын оронуудаар омогтой алхалаа һэм. Харин мүнөө энэ формые хаа хаанагүй зэбүүрхэлээр угтадаг болонхой гэжэ Марзани ажаглаба.

Американо-совет хани барисаанай национальна зүблэлэй эмхидхэһэн Таун-Холлдохи митингдэ хабаадагшад США-гай президент Джонсондо дамжуулха хандалга гаргаа. Илалтын үдэрөөр дашарамдуулан гаргаһан бэшэг соогоо США Советскэ Союз хоёрой хоорондын харилсаа һайжаруулхые Джонсоной уряалбашье, США-гай мүнөөнэй политикын үргэлжэлүүлэгдэжэ байһан сагта тиимэ һайжаруулга түйлагдажа шадагдахагүй гэжэ хандалга соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Вьетнамда ба Доминиканска Республикада хүнүүдые хюдаха ябадал дары болюулхыень президентые уряалба.

„Янкинууд, Доминиканска Республикаһаа гаража тонилогты!“

Доминиканска интеллигенциин буруушаалга

Доминиканска интеллигенциин түлөөлэгшэд США-гай президентдэ тусхай бэшэг эльгээбэ. Тиихэдээ Санто-Домингодо сэрэгүүдые буулгаһанайнь түлөө американска правительствые эрид шүүмжэлээд, эндэһээ сэрэгүүдээ гаргаха эрилтэ табиба гэжэ Пренса Латина агентство мэдээсэнэ.

Бразилиин сенаторай мэдүүлгэ

Бразилиин национальна конгрессэй депутадуудай палатын түрүүлэгшэ Билак Пинто Доминиканска Республикада сэрэгүүдээ буулгаһанайнь түлөө Холбоото Штадуудые шүүмжэлһэн мэдүүлгэеэ хэблэлдэ тунхаглуулаа. Американска сэрэгүүдые буулгаха тухай США-гай президентын захиралта «уласхоорондын полицейскэ үүргэ» Холбоото Штадуудай элитээр дүүргэдэг байһан «зэбүүн муухай сагые» һануулна гэжэ Пинто онсолон тэмдэглэбэ.

Венесуэлынхид дэмжэнэ

Венесуэлын национальна конгрессэй сесси дээрэ Доминиканска Республикын парламентын хандалга уншагдаа. Тэрээн доторнь Франсиско Кааманьогой конституционно правительствые мэдэрэлгэдэ туһалхыень Латиин Америкын оронуудай парламентнуудые уряалһан байна. Венесуэлэ энэ правительстватай харилсаа дары тогтоохо ёһотой гэжэ депутадууд һанамжалба.

10 мянган хүнэй хабаадалгатай демонстраци болобо

Мексикын ниислэл Мехико хотодо болоһон буруушаалгын демонстрацида 10 мянга шахуу хүн хабаадаа. Студентнэрэй үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн энэ демонстрацида хабаадагшад Доминиканска Республикаһаа американска сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ табиба.

Социалис общество байгуулха зорилго табина

ЗАНЗИБАР, майн 12. (ТАСС). Занзибарай революционно совет нэгэ партиин ударидадаг ёһо гурим эндэ байгуулха тухай хуули үсэгэлдэр гаргаа. Занзибарай гүрэнэй министр Абуд Джамбе «Афро-Ширази» гэжэ партиин уставай гол ёһонуудые пресс-конференци дээрэ уншахатаяа хамта, тэрээнние Занзибарай конституци гэжэ харахада болохо гээд нэмээн хэлэбэ. Уставай ёһоор, «Афро-Ширази» парти ажалшан арадай ашаг туһые баримталдаг ороной гансахан политическэ парти болоно, правительствын политика тодорхойлно. Мүнөө бии байһан революционно профсоюзуудай федераци, залуушуулай ба эхэнэрнүүдэй лигинүүд һаяар тараагдахань. «Афро-Ширази» партиин уг зорилгонь юуб гэхэдэ: хүнние хүнэй мүлжэдэг ябадал бүрин усадхаха, социалис общество байгуулха хэрэгтэ ороной бүхы ажалшадай—хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ ябадал болоно. Тус парти капитализмтай, колониальна дарлалтатай, шэнэ тухэлэй колониализм ба империализмтай тэмсэхэ, социалис общество байгуулха хэрэгтэ правительстватаяа харилсаа холбоотой байха, колониализма капитализмта эсэргүүсэдэг бусад оронуудай партинуудтай хани барисаагаа бэхижүүлхэ зорилго табина. Тиихэтэеэ хамта хүнэй эрхэ ба нэрэ зэргэ хамгаалха, бүгэдэ ниитын амгалан байдалай түлөө тэмсэлэй талаар дэлхэйн эб найрамдалта арадуудтай хани ёһоной харилсаатай байхые хүсэнэ.

Забастовкошодые хэһээнэ

ТОКИО, майн 12. (ТАСС). Японой монопольно корпорациин захиргаан хабарай забастовкодо хабаадаһанайнь түлөө Японой корпорациин алба хаагшадай профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдые ажалһаань гаргаба.

Тэрээнһээ гадна, ажалһаа гаргаха, салин хүлһыень хороохо гэхэ мэтээр профсоюзай 149 гэшүүд хэһээгдээ.

Урбалта хэхэ гээд баригдаа

ЛОНДОН, майн 11. (ТАСС). Президент Пак Чжон Хи гэгшые унагааха зорилготой сэрэгэйхидэй үгэсэлгын дарагдаһанай һүүлээр долоон хүн баригдажа тушаагдаа гэжэ Урда-Корейн армиин штаб соносхобо. Рейтер агентствын корреспондентын Сеулһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, майн 15-да, Пак Чжон Хи гэгшын Холбоото Штадуудта аяншалан ошохоёо байһан үеэрнь урбалта хэхээр хараалагдаһан байгаа.

Энээндэ хабаадагшад — гол түлэб армиин офицернүүд, тэдэнэй дунда зургаан полковник бии. Дурсагдаһан долоонһоо гадна, үшөө 40 хүн гэртээ хиналтада оронхой һууна. Тэдэнние мүн лэ урбалта хэлсэхэ тэһэн байгаа гэжэ һэжэглэнэ.

Американска сэрэгүүдэй лагерьта добтолбо

ПАРИЖ, майн 12. (ТАСС). Урда-Вьетнамай партизануудай гурбан батальон Камбоджын хилэ шадархи Фуок Бинь гэжэ провинциальна городой захада байһан тусхай зорилготой американска сэрэгүүдэй лагерьта мүнөөдэр добтолоо.

Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ байлдаанай үедэ американска 5 солдат алуулһан, 13 солдат шархатаһан байна.

Хорото аашаяа болюулха эрилтэ табиба

ПХЕНЬЯН, майн 12. (ТАСС). Корейдэ эблэрэлгэ хүүлэхэ сэрэгэй комиссиин ээлжээтэ заседани Паньмыньчжондо болобо. Тиихэдээ КНДР-тэ эсэргүү хорото ябуулгануудай дахинаа хэгдэжэ байһан тухай Корей-Хитад талын толгойлогшо мэдүүлбэ. Майн 5-һаа 7 хүрэтэр американска сэрэгэй элдэб янзын суднанууд Хойто-Корейн уһа руу зургаа дахин нэбтэрэн ороһон байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Һүүлгада гол анхарал хандуулха» гэһэн гаршаг доро хүдөө ажахын шэнжэлэл; Үдын совхозһоо Г. Субботиной бэшэһэн корреспонденци соо сабшалан һайжаруулгаар ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байһан тухай хэлэгдэнэ.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Партийна ажабайдал» гэһэн рубрика доро В. Ушаковой «Шинии барижа байһан гэр» гэһэн корреспонденци; «Рай
үдэр» гэһэн гаршаг
тогой репортаж;
ха асуудалаар А.
корреспонденци.

Гурбадахи хууд
эй Гадаадын хэрэг
терствэдэ; Варшав
баталагдаһаар 10
хай материал; Бү
луушуулай IX фест
АПН-эй корреспон
хилын саанаһаа
ай телеграммануу

Дүрбэдэхи хууд
хаана һураха дур
гаршаг доро
нууд толилогдоо.

Редактор
Ц. О.

Манай адрес, телефон

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор.
улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67,
тора—38-42, зам. редактора—35-84, секрета
отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14,
—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: парти
—40-49, идеологический—24-74, советского стр
быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30,
ции—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати
Министров Бурятской АССР.

Н00797.

Зак.